

SALON KAUPUNGIN HALLINTOSÄÄNTÖ voimaan 1.1.2024

Kaupunginhallitus 27.11.2023 § 356

Kaupunginvaltuusto 4.12.2023 § XXX

5092/00.01.02.02/2023

Sisällysluettelo

I OSA Hallinnon ja toiminnan järjestäminen	9
1. LUKU YLEISET SÄÄDÖKSET	9
1 § Hallintosäännön soveltaminen	9
2 § Kunnan johtamisjärjestelmä	9
3 § Esittely kaupunginhallituksessa	9
4 § Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävät.....	9
5 § Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan tehtävät	9
6 § Kaupungin viestintä	10
2. LUKU TOIMIELINORGANISAATIO.....	10
7 § Kaupunginvaltuusto	10
8 § Kaupunginhallitus	10
9 § Kaupunginhallituksen konsernijaosto	11
10 § Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto.....	11
11 § Kaupunginhallituksen elinvoimajaosto.....	11
12 § Tarkastuslautakunta.....	12
13 § Opetuslautakunta	12
14 § Vapaa-ajan lautakunta	13
15 § Rakennus- ja ympäristölautakunta	13
16 § Tekninen lautakunta.....	14
17 § Kuntien yhteinen jätehuoltolautakunta.....	14
18 § Liikelaitos Salon Veden johtokunta	15
19 § Vaalitoimielimet.....	15
20 § Vaikuttamistoimielimet	15
3. LUKU HENKILÖSTÖORGANISAATIO	16
21 § Henkilöstöorganisaatio.....	16
22 § 1 Konsernipalveluiden toimiala	16
22 § 2 Sivistyspalveluiden toimiala	18
22 § 3 Elinvoimapalveluiden toimiala	19
22 § 4 Teknisten palveluiden toimiala	20
22 § 5 Sisäinen tarkastus.....	21
23 § Kaupunginjohtaja.....	21
24 § Toimialajohtajat.....	22
25 § Palvelualuejohtajat.....	22

26 §	Palvelupäälliköt	22
27 §	Esihenkilöiden yleiset tehtävät	23
28 §	Sijaisen määrääminen esihenkilöasemassa olevalle	23
29 §	Johtoryhmätyö	23
4. LUKU	KONSERNIOHJAUS JA SOPIMUSTEN HALLINTA	23
30 §	Konsernijohto	23
31 §	Konsernijohton tehtävät ja toimivallan jako	24
32 §	Salon kaupungin konserniohje	25
33 §	Sopimusten hallinta	25
5. LUKU	TOIMIELINTEN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALLAN JAKO	25
34 §	Kaupunginhallituksen tehtävät ja toimivalta	25
35 §	Henkilöstöjaoston tehtävät ja ratkaisovalta	28
36 §	Konsernijaoston tehtävät ja ratkaisovalta	28
37 §	Lautakuntien, elinvoimajaoston ja johtokunnan yleiset tehtävät ja toimivalta	28
38 §	Kaupunginjohtajan toimivalta	29
39 §	Toimialajohtajien yleinen toimivalta	30
40 §	Palvelualuejohtajien yleinen toimivalta	30
41 §	Eriytyinen toimivalta konsernipalveluiden toimialalla	31
42 §	Eriytyinen toimivalta sivistyspalveluiden toimialalla	33
43 §	Eriytyinen toimivalta elinvoimapaalveluiden toimialalla	38
44 §	Eriytyinen toimivalta teknisten palveluiden toimialalla	44
45 §	Liikelaitos Salon Veden johtokunnan tehtävät ja toimivalta	46
46 §	Liikelaitos Salon Veden toimitusjohtajan tehtävät ja toimivalta	46
47 §	Hankintoja ja sopimuksia koskeva ratkaisovalta	47
48 §	Vahingonkorvauksia koskeva ratkaisovalta	47
49 §	Toimivallan edelleen siirtäminen	47
50 §	Asiakirjan antamista koskeva ratkaisovalta	48
51 §	Asian ottaminen kaupunginhallituksen, lautakunnan, jaoston tai johtokunnan käsiteltäväksi	48
52 §	Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen	48
6. LUKU	VARAUTUMINEN SEKÄ TOIMIVALTA POIKKEUSOLOISSA JA NORMAALIOLOJEN HÄIRIÖTILANTEISSA	49
53 §	Varautuminen ja valmiussuunnittelu	49
54 §	Normaalista toimivallasta poikkeaminen ja raportointi	49
55 §	Normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan käyttöön ottaminen määräajaksi kaupunginhallituksen päätöksellä	50

56 § Toimielimen koolle kutsuminen normaalista poikkeavasti.....	50
7. LUKU TOIMIVALTA HENKILÖSTÖASIOISSA	50
57 § Kaupunginhallituksen toimivalta henkilöstöasioissa	50
58 § Henkilöstöjaoston toimivalta henkilöstöasioissa	50
59 § Viran perustaminen ja lakkauttaminen sekä virkanimikkeen muuttaminen	51
60 § Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi	51
61 § Kelpoisuusvaatimukset	51
62 § Haettavaksi julistaminen	52
63 § Palvelusuhteeseen ottaminen ja palkkauksen vahvistaminen.....	52
64 § Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaminen	52
65 § Virkaan ottaminen virkaan valitun irtisanouduttua ennen virkatoimituksen alkamista	53
66 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen.....	53
67 § Virkaan ottaminen palvelussuhdetta koskevien uudelleenjärjestelyjen vuoksi	53
68 § Virantoimituksesta pidättäminen	53
69 § Lomauttaminen	54
70 § Palvelusuhteen päättyminen	54
71 § Palkan takaisinperiminen	54
72 § Ratkaisuvälillä muissa henkilöstöasioissa.....	54
73 § Henkilöstökokoukset	55
8. LUKU TIEDONHALLINNAN JA ASIAKIRJAHALLINNON JÄRJESTÄMINEN	55
74 § Kaupunginhallituksen tiedonhallinnan tehtävät.....	55
75 § Kaupunginhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät.....	56
76 § Asiakirjahallintoa ja arkistointia johtavan viranhaltijan tehtävät.....	56
II OSA Talous ja valvonta	57
9. LUKU TALOUDENHOITO	57
77 § Talousarvio ja taloussuunnitelma	57
78 § Talousarvion täytäntöönpano.....	57
79 § Toiminnan ja talouden seuranta	57
80 § Talousarvion sitovuus	57
81 § Talousarvion muutokset.....	58
82 § Omaisuuden luovuttaminen ja vuokraaminen.....	58
83 § Poistosuunnitelman hyväksyminen	58
84 § Rahatoimen hoitaminen	58
85 § Maksuista päättäminen	59

86 § Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut	59
10. LUKU ULKOINEN VALVONTA	59
87 § Ulkoinen ja sisäinen valvonta.....	59
88 § Tarkastuslautakunnan kokoukset	60
89 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi	60
90 § Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät	60
91 § Tilintarkastusyhteisön valinta	61
92 § Tilintarkastajan tehtävät	61
93 § Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät	61
94 § Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi	61
11. LUKU SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA	61
95 § Kaupunginhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät.....	61
96 § Lautakunnan, elinvoimajaoston ja johtokunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät.....	62
97 § Kaupunginjohtajan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät	62
98 § Viranhaltijoiden ja esihenkilön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät.....	62
99 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät	62
III OSA Valtuusto	63
12. LUKU VALTUUSTON TOIMINTA	63
100 § Valtuuston toiminnan järjestelyt.....	63
101 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi.....	63
102 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa	63
103 § Istumajärjestys.....	64
104 § Valtuustoryhmien puheenjohtajaneuvoston kutsuminen ja tehtävät	64
13. LUKU VALTUUSTON KOKOUKSET.....	64
105 § Valtuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous.....	64
106 § Kokouskutsu.....	64
107 § Esityslista	65
108 § Sähköinen kokouskutsu	65
109 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla	65
110 § Jatkokokous	65
111 § Varavaltuutetun kutsuminen.....	65
112 § Läsnäolo kokouksessa.....	66
113 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	66
114 § Kokouksen johtaminen.....	66

115 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle.....	67
116 § Tilapäinen puheenjohtaja	67
117 § Esteellisyys	67
118 § Asioiden käsittelyjärjestys	67
119 § Puheenvuorot	67
120 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi	68
121 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen	68
122 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen	68
123 § Äänestykseen otettavat ehdotukset	69
124 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys	69
125 § Äänestyksen tuloksen toteaminen	69
126 § Toimenpideohje.....	70
127 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen	70
128 § Päätösten tiedoksiantaminen kunnan jäsenille	70
14. LUKU ENEMMISTÖVAALI JA SUHTEELLINEN VAALI	70
129 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset.....	70
130 § Enemmistövaali	70
131 § Valtuuston vaalilautakunta	71
132 § Ehdokaslistojen laatiminen	71
133 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto	71
134 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen	71
135 § Ehdokaslistojen yhdistelmä.....	71
136 § Suhteellisen vaalin toimittaminen	72
137 § Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen	72
15. LUKU VALTUUTETUN ALOITE- JA KYSELYOIKEUS	72
138 § Valtuutettujen aloitteet	72
139 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys	72
140 § Kyselytunti.....	73
IV OSA Päätöksenteko ja hallintomenettely.....	73
16. LUKU KOKOUSHALLINTO.....	73
141 § Määräysten soveltaminen	73
142 § Toimielimen päätöksentekotavat.....	74
143 § Sähköinen kokous	74
144 § Sähköinen päätöksentekomenettely.....	74
145 § Kokousaika ja -paikka.....	74

146 § Kokouskutsu.....	74
147 § Sähköinen kokouskutsu	75
148 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla	75
149 § Jatkokokous	75
150 § Varajäsenen kutsuminen	75
151 § Läsnäolo kokouksessa.....	76
152 § Kaupunginhallituksen edustaja muissa toimielimissä	76
153 § Kokouksen julkisuus	76
154 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	76
155 § Tilapäinen puheenjohtaja	76
156 § Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot	77
157 § Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely	77
158 § Esittelijät	77
159 § Esittely	77
160 § Esteellisyys	78
161 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi	78
162 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen	78
163 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen	78
164 § Äänestykseen otettavat ehdotukset	79
165 § Äänestys ja vaali.....	79
166 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen.....	79
167 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenelle	80
17. LUKU LUOTTAMUSTEHTÄVÄN HOITAMISESTA MAKSETTAVAT KORVAUKSET	81
168 § Kokouspalkkiot	81
169 § Sähköinen päätöksentekomenettely.....	81
170 § Samana päivänä pidetyt kokoukset.....	82
171 § Vuosipalkkiot.....	82
172 § Esittelijän ja pöytäkirjanpitäjän palkkio	82
173 § Palkkioiden tarkistaminen.....	82
174 § Viranhaltijoiden kokouspalkkiot.....	82
175 § Toimituspalkkio.....	83
176 § Kuntien yhteistoimintaelimet	83
177 § Vaalilautakunta, -toimikunta.....	83
178 § Kokouksen peruuntuminen	84
179 § Ansionmenetyksen korvaus	84

180 § Vaatimuksen esittäminen	84
181 § Puhelinetu ja korvaus oman tietokoneen käytöstä kokoustoiminnassa	85
182 § Matkakustannusten korvaaminen	85
183 § Palkkioiden maksaminen	85
184 § Tarkemmat ohjeet ja erimielisyyksien ratkaiseminen.....	85
18. LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET	85
185 § Aloiteoikeus.....	85
186 § Aloitteen käsittely	86
187 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot	86
188 § Asiakirjojen allekirjoittaminen	86
189 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen	87

I OSA Hallinnon ja toiminnan järjestäminen

1. LUKU YLEISET SÄÄDÖKSET

1 § Hallintosäännön soveltaminen

Salon kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja hallintomenettelyssä noudatetaan tämän hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty.

2 § Kunnan johtamisjärjestelmä

Kaupungin johtaminen perustuu kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin.

3 § Esittely kaupunginhallituksessa

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimii kaupunginjohtaja. Kaupunginjohtajan ollessa poissa tai esteellinen esittelijänä toimii hänen sijaisekseen määrätty.

4 § Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävät

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja:

- 1) johtaa kuntastrategian sekä kaupunginhallituksen tehtävien toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä käymällä asioiden käsittelyn edellyttämiä keskusteluja poliittisten ryhmien kanssa sekä pitämällä sopivin tavoin yhteyttä kunnan asukkaisiin ja muihin sidosryhmiin
- 2) vastaa kaupunginjohtajan johtajasopimuksen valmistelusta ja huolehtii kaupunginhallituksen ja valtuuston kytkemisestä valmisteluprosessiin tarkoituksenmukaisella tavalla
- 3) vastaa siitä, että kaupunginjohtajan kanssa käydään vuosittain tavoite- ja arviointikeskustelut
- 4) johtaa johtajasopimuksella sovittuja neuvotteluja kaupunginjohtajan kanssa sekä vastaa kaupunginhallituksen tilapäiselle valiokunnalle antaman lausunnon valmistelusta.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan henkilöstöhallinnollisesta ratkaisuvallasta määrätään 72 §:ssä.

5 § Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan tehtävät

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja edistää valtuustotyöskentelyn vastuullisuutta ja tuloksellisuutta sekä vastaa valtuustoryhmien välisen yhteistyön toteuttamisesta.

6 § Kaupungin viestintä

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin viestintää, markkinointia ja tiedotusta kaupungin toiminnasta. Kaupunginhallitus hyväksyy yleiset ohjeet viestinnän, markkinoinnin ja tiedotuksen periaatteista sekä nimeää viestinnästä vastaavat viranhaltijat.

Toimielimet ja toimialat luovat omilla alueillaan edellytykset asioiden valmistelun ja päätöksenteon läpinäkyvälle viestinnälle.

Kaupunginhallitus, lautakunnat, kaupunginjohtaja sekä muut johtavat viranhaltijat huolehtivat, että kaupungin asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoja valmisteltavina olevista yleisesti merkittävistä asioista ja voivat osallistua sekä vaikuttaa näiden asioiden valmisteluun. Kaupungin viestintä on monikanavaista, saavutettavaa ja eri asukas- sekä sidosryhmien tarpeet huomioivaa.

2. LUKU TOIMIELINORGANISAATIO

7 § Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta, käyttää kaupungin päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Valtuustossa on 51 valtuutettua.

Valtuuston puheenjohtajan tehtäviä koskevat määräykset ovat 5 §:ssä.

8 § Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kaupunginhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä huolehtii kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan, sopimushallinnan ja sisäisen tarkastuksen järjestämisestä. Kaupunginhallitus vastaa hyvinvointialueen kanssa käytävistä tehtävien hoitamiseen liittyvistä yhteistyötä, tavoitteita ja työnjakoa koskevista neuvotteluista.

Kaupunginhallituksessa on 13 jäsentä, joista valtuusto valitsee toimikaudekseen kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja kolme varapuheenjohtajaa. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kaupunginvaltuusto valitsee kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet valtuutetuista tai varavaltuutetuista.

9 § Kaupunginhallituksen konsernijaosto

Kaupunginhallituksella on konsernijaosto, joka huolehtii kaupunkikonsernin konserniohjauksen ja -valvonnan täytäntöönpanosta sekä niiden toimivuudesta. Konsernijaosto tekee esityksiä omistajapolitiikan linjauksista ja konserniohjauksen periaatteista, konsernin yhteisöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista sekä muista yhteisöjen toimintaan ja talouteen liittyvistä asioista. Lisäksi konsernijaosto ohjaa, seuraa ja valvoo konserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa sekä niille asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Kaupunginhallituksen konsernijaoston jäseniä ovat kaupunginhallituksen puheenjohtajat, kaupunginvaltuuston puheenjohtajat ja yksi muu kaupunginhallituksen keskuudestaan toimikaudekseen valitsema jäsen.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja toimii jaoston puheenjohtajana ja kaupunginhallituksen varapuheenjohtajat konsernijaoston varapuheenjohtajina.

Kaupunginhallituksen konsernijaoston tehtäviä koskevat määräykset ovat 31 ja 36 §:ssä.

10 § Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto

Kaupunginhallituksella on henkilöstöjaosto, joka päättää henkilöstöpoliittisista linjauksista ja palkkauksen periaatteista.

Kaupunginhallitus valitsee toimikaudekseen henkilöstöjaostoon keskuudestaan viisi jäsentä. Kaupunginhallitus valitsee jäsenistä jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Kaupunginhallituksen henkilöstöjaoston toimivallasta määrätään 58 §:ssä.

11 § Kaupunginhallituksen elinvoimajaosto

Kaupunginhallituksella on elinvoimajaosto, joka vastaa kaupungin maankäytön suunnittelusta, tonttipalveluista, kiinteistönmuodostus- ja paikkatietopalveluista kaupungin maaomaisuuden hallinnasta, kehittämisestä ja ylläpidosta, asuntopolitiikan koordinoinnista, joukkoliikennepalveluista ja EU:n palvelusopimusasetuksessa tarkoitetuista tieliikenteen toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä, oppilas- ja ruokakuljetuspalveluista (perusopetuslaki 628/2019, § 32), työllisyyspalveluista, kotouttamis- ja maahanmuuttopalveluista ja kansainvälisestä toiminnasta, kaupungin elinvoiman kehittämisestä sekä työvoimapalveluiden järjestämisestä ellei tehtäviä ole annettu muulle toimielimelle tai viranhaltijalle.

Kaupunginhallitus valitsee toimikaudekseen elinvoimajaoston 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kaupunginhallitus valitsee elinvoimajaostoon yhdeksän Salon

kaupungin nimeämää jäsentä ja varajäsentä. Viiden jäsenen tulee olla kaupunginhallituksen jäseniä, varajäseniä tai valtuuston puheenjohtajistoa, ja neljän jäsenen tai varajäsenen valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Someron kaupunki nimeää jäsenistä kaksi, Marttilan kunta yhden ja Koski TI yhden. Someron kaupungin, Marttilan kunnan ja Koski TI:n kunnan nimeämät jäsenet osallistuvat vain yhteistä työllisyysaluetta koskevien asioiden käsittelyyn. Kaupunginhallitus valitsee Salon kaupungin nimeämistä jäsenistä jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Elinvoimajaoston toimivallasta määrätään 43 §:ssä.

12 § Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta on suoraan kaupunginvaltuuston alainen, kaupunginhallituksesta ja sen alaisesta organisaatiosta riippumaton, lakisääteinen toimielin, joka huolehtii kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä, kaupungin toimintaan kohdistuvan kuntalain mukaisen tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarvioinnin suorittamisesta ja sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisen valvonnasta.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuustossa päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, seuraa yleisesti kaupunkikonsernin hallintoa ja taloutta sekä niissä ja kaupungin toiminnassa tapahtuvia muutoksia, kehittää ulkoista valvontaa ja asettaa sille tavoitteet sekä seuraa niiden toteutumista. Lisäksi lautakunta seuraa, että tilivelvolliset ja muut toiminnasta vastaavat henkilöt ovat ryhtyneet tarpeellisiin toimenpiteisiin niiden suositusten ja muistutusten johdosta, joihin tilintarkastus on antanut aihetta.

Tarkastuslautakunnassa on 11 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen lautakunnan jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee varsinaisista jäsenistä puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa, joiden tulee olla valtuutettuja.

13 § Opetuslautakunta

Opetuslautakunta vastaa:

- varhaiskasvatuslain (540/2018)
- lasten kotihoidon, yksityisen kotihoidon tuesta (1128/1996)
- palvelusetelistä annetun lain (569/2009)
- perusopetuslain (628/1998), lukiolain (714/2018)
- laki vapaasta sivistystyöstä (632/1998)
- laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010)
- taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) mukaan kunnan monijäseniselle toimielimelle kuuluvista tehtävistä, mikäli ne eivät kuulu kaupunginhallituksen tai -valtuuston tehtäviin.

Lisäksi lautakunnan tehtävänä on nuorisolaissa (1285/2016) säädetyllä sekä tässä hallintosäännössä määrättyllä tavalla paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorisolle suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten paikallistoimintaa.

Lautakunnassa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen lautakunnan jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee lautakunnan varsinaisista jäsenistä sille puheenjohtajan ja kolme varapuheenjohtajaa.

14 § Vapaa-ajan lautakunta

Vapaa-ajan lautakunnan tehtävänä on tässä hallintosäännössä määrättyllä tavalla ja seuraavien lakien mukaisesti järjestää kirjastopalveluiden, kulttuuripalveluiden ja liikuntapalveluiden toimintaa. Vapaa-ajan lautakunnan toimintaa ohjaavat seuraavat lait:

- laki vapaasta sivistystyöstä (632/1998)
- laki yleisistä kirjastoista (1492/2016)
- laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019)
- museolaki (314/2019)
- liikuntalaki (390/2015)

Lautakunnassa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen lautakunnan jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee lautakunnan varsinaisista jäsenistä sille puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

15 § Rakennus- ja ympäristölautakunta

Rakennus- ja ympäristölautakunta vastaa rakennus- ja ympäristötoimen viranomaistehtävistä, ellei tehtäviä ole annettu muille toimielimille. Lautakunnan tehtävänä on toimia:

- maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena sekä hulevesien hallintaan liittyvänä maankäyttö- ja rakennuslain 103 d §:n mukaisena valvontaviranomaisena
- maa-aineslain (555/1981) mukaisena valvontaviranomaisena
- kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (669/1978) mukaisena valvontaviranomaisena
- kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) tarkoittamana ympäristönsuojeluviranomaisena
- ulkoilulain (606/1973) tarkoittamana leirintäalueviranomaisena
- eläinlääkintähuoltolain (765/2009) mukaisena viranomaisena

- terveydensuojelulain (763/1994) tarkoittamana terveydensuojeluviranomaisena
- elintarvikelain (297/2021)
- tupakkalain (549/2016) mukaisena valvontaviranomaisena ja lääkelain (395/1987) 54 a–54 d §:n mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena.

Lisäksi lautakunta hoitaa luonnonsuojelulaissa (1096/1996) kunnalle annettuja tehtäviä.

Lautakunnassa on 15 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kaksi jäsenistä nimeää Someron kaupunki ja he osallistuvat ympäristöterveydenhuollon asioiden käsittelyyn.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen lautakunnan jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee lautakunnan varsinaisista jäsenistä sille puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

16 § Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta vastaa katujen, teiden ja muiden yleisten alueiden suunnittelusta, katujen ja muiden yleisten alueiden rakennuttamisesta, kehittämisestä ja ylläpidosta, kaupungin omistamien rakennusten ylläpidosta ja rakentamisesta sekä suunnittelusta ja rakennuttamisesta sekä ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluista, ellei tehtäviä ole annettu muulle toimielimelle tai viranhaltijalle.

Lautakunnassa on 11 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen lautakunnan jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee lautakunnan varsinaisista jäsenistä sille puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

17 § Kuntien yhteinen jätehuoltolautakunta

Salon kaupunki kuuluu sopijakuntana Lounais-Suomen jätehuoltolautakuntaan, joka toimii kuntalain 51 §:n mukaisesti osana Turun kaupungin organisaatiota jätelain (646/2011) mukaisena seudullisena jätehuoltoviranomaisena.

Lautakuntaan kuuluu 16 jäsentä. Salon kaupunginvaltuusto nimeää lautakuntaan kaksi jäsentä sekä näille henkilökohtaiset varajäsenet. Lautakunnan varapuheenjohtaja valitaan Salon kaupunginvaltuuston valitsemista jäsenistä.

Salon kaupungin nimeämällä viranhaltijalla on läsnäolo- ja puheoikeus kokouksessa. Salon kaupunkia edustavan viranhaltijan nimeää kaupunginhallitus.

18 § Liikelaitos Salon Veden johtokunta

Liikelaitos toimii Liikelaitos Salon Veden johtokunnan alaisuudessa. Liikelaitosta johtaa Liikelaitos Salon Veden toimitusjohtaja.

Liikelaitos Salon Vesi toimii osana teknistä toimialaa. Liikelaitos Salon Vesi huolehtii toiminta-alueellaan vesihuollosta vesihuoltolain mukaisesti ja tarjoaa mahdollisuuksien mukaan vesihuoltopalveluja myös toiminta-alueensa ulkopuolella.

Liikelaitos Salon Veden johtokunta ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Johtokunta valvoo liikelaitoksen etua ja edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa liikelaitoksen tehtäväalueella. Liikelaitos käyttää toiminnassaan nimeä Salon Vesi.

Liikelaitos Salon Veden johtokunnassa on seitsemän jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen johtokunnan jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee varsinaisista jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

19 § Vaalitoimielimet

Keskusvaalilautakunnasta, vaalilautakunnista ja vaalitoimikunnista säädetään vaalilaissa (714/1998).

20 § Vaikuttamistoimielimet

Kaupungissa on nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto, joiden kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kaupunginhallitus.

Kaupunginhallitus hyväksyy nuorisovaltuustolle, vanhusneuvostolle sekä vammaisneuvostolle toimintasäännöt, joissa todetaan muun muassa toimielimen lakisääteiset ja mahdolliset muut tehtävät, jäsenten lukumäärä ja valintatapa, toimikausi, erottaminen kesken toimikauden, kokous- ja toimintakäytännöt, puheenjohtajan valinta, pöytäkirjanpitäjän tehtävien hoitaminen, toimintasuunnitelman laatiminen ja toimintakertomuksen antaminen sekä yhteistyö hyvinvointialueen vastaavan vaikuttamistoimielimen kanssa.

3. LUKU HENKILÖSTÖORGANISAATIO

21 § Henkilöstöorganisaatio

Kaupungin organisaatiota johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupunginjohtaja.

Suoraan kaupunginjohtajan alaisuudessa toimivat toimialajohtajat ja sisäinen tarkastaja. Kaupunginhallituksen tai kaupunginjohtajan päätöksen perusteella kaupunginjohtajan suorassa alaisuudessa voi olla muitakin viranhaltijoita tai työntekijöitä.

Organisaatio toimii jakautuneena neljään toimialaan:

- Konsernipalvelut
- Sivistyspalvelut
- Elinvoimapalvelut
- Tekniset palvelut

Lisäksi kaupunginjohtajan suorassa alaisuudessa toimii sisäisen tarkastuksen yksikkö.

Toimialat ovat jakautuneet palvelualueisiin. Palvelualueet voivat toimia jakautuneena palveluihin tai palvelualueen suorassa alaisuudessa toimiviin yksiköihin.

Kaupunginhallitus, elinvoimajaosto, lautakunnat ja johtokunta määräävät alaisensa toimialan organisaatiosta ja tehtävistä siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta muuta määrätty.

Palveluita alemmasta organisaatiosta määrää toimialajohtaja ja liikelaitoksen osalta toimitusjohtaja.

Kaupunginjohtaja päättää toimialojen välisestä tehtäväjaosta siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty. Toimialojen sisäisestä tehtäväjaosta päättää toimialajohtaja.

Organisointia ja johtamista koskeva päätösvalta rajataan siten, että valtuusto päättää koulujen perustamisesta ja lakkauttamisesta.

22 § 1 Konsernipalveluiden toimiala

Konsernipalveluiden toimiala toimii kaupunginhallituksen alaisuudessa. Konsernipalveluita johtaa toimialajohtajana hallintojohtaja.

Konsernipalveluiden tehtävä on tuottaa sisäisiä tukipalveluja muille toimialoille. Lisäksi konsernipalvelut tukee ja luo edellytyksiä muiden toimialojen tulokselliselle toiminnalle ja seuraa asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Konsernipalvelut vastaa kaupungin sisäisestä kehittämisestä sekä strategian valmistelusta ja seurannasta.

Konsernipalvelut vastaa kaupungintalon tilojen käytöstä sekä tilajärjestelyistä.

Konsernipalveluissa toimii tarvittaessa poikkihallinnollisia työryhmiä, jotka vastaavat konsernipalvelun jonkin toiminnallisen osan jalkauttamisesta toimialoille. Konsernipalveluiden toimialajohtaja nimeää työryhmien edustajat toimialajohtajien ehdotusten perusteella.

Konsernipalveluiden toimiala jakaantuu kolmeen palvelualueeseen:

- Hallintopalveluiden palvelualue, jota johtaa hallintojohtaja.
- Talouspalveluiden palvelualue, jota johtaa talousjohtaja.
- Henkilöstöpalveluiden palvelualue, jota johtaa henkilöstöjohtaja.

Hallintopalveluiden palvelualue huolehtii kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimintaedellytyksistä ja päätösten täytäntöönpanosta, hallintomenettelyn ohjaamisesta, asianhallinnan ja asiakirjahallinnon johtamisesta, virastopalveluista, oikeudellisesta edunvalvonnasta, viestinnästä, markkinoinnista, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ja ehkäisevästä päihde- ja mielenterveystyöstä sekä muista hallinnon asiantuntijapalveluista.

Hallintopalveluiden palvelualue jakautuu kolmeen palveluun:

- Laki- ja asiantuntijapalvelut, jota johtaa kaupunginlakimies.
- Keskitetyt hallinto- ja toimistopalvelut, jota johtaa hallintopäällikkö.
- Yhteisöpalvelut, jota johtaa viestintäpäällikkö.

Lisäksi hallintopalveluiden alaisuudessa toimii edunvalvontayksikkö, joka huolehtii yleisen edunvalvojan palveluista. Yksikköä johtaa edunvalvoja.

Talouspalveluiden palvelualueetta johtaa talousjohtaja ja palvelualue huolehtii kaupungin talouden, toiminnan ja konsernin ohjauksesta, omistajaohjauksesta, hankintatoimesta, rahoituksesta ja tietohallinnosta.

Talouspalvelut jakautuu kahteen palveluun:

- Talous-, rahoitus- ja hankintapalvelut, jota johtaa talousjohtaja.
- Tietohallintopalvelut, jota johtaa tietohallintopäällikkö.

Henkilöstöpalveluiden palvelualueetta johtaa henkilöstöjohtaja. Palvelualue huolehtii henkilöstöpolitiikan valmistelusta, johtamisen ja esihenkilötyön kehittämisestä, osaamisen johtamisesta ja kehittämisestä, henkilöstösuunnittelun toimintatavoista, työhyvinvointi- ja työturvallisuusprosessien ohjaamisesta, HR-prosessien ohjaamisesta, työnantajatoiminnasta, henkilöstön

kehittämispalveluista ja muutosjohtamisen henkilöstöhallinnollisesta tuesta.

22 § 2 Sivistyspalveluiden toimiala

Sivistyspalveluiden toimiala toimii opetuslautakunnan ja vapaa-ajan lautakunnan alaisuudessa. Sivistyspalveluiden toimialaa johtaa sivistyspalveluiden johtaja.

Toimiala huolehtii varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen sekä yleissivistävän aikuiskoulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä, nuorisopalveluiden, musiikkiopiston, kansalaisopiston, kirjastopalveluiden, kulttuuripalveluiden ja liikuntapalveluiden palveluista.

Toimiala jakaantuu neljään palvelualueeseen:

- Varhaiskasvatuspalveluiden palvelualue, jota johtaa varhaiskasvatusjohtaja.
- Opetuspalveluiden palvelualue, jota johtaa opetusjohtaja.
- Opistopalveluiden palvelualue, jota johtaa sivistyspalveluiden johtaja.
- Vapaa-aikapalveluiden palvelualue, jota johtaa vapaa-aikajohtaja.

Opetuslautakunnan alaisuudessa toimii kolme palvelualueetta, jotka ovat:

- Varhaiskasvatuspalveluiden palvelualue, joka huolehtii varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta sekä lastenhoidon tuista, varhaiskasvatuksen palvelusetelistä ja yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnasta.
- Opetuspalveluiden palvelualue, joka huolehtii perusopetuksesta sekä muusta perusopetuslain mukaisesta toiminnasta, aamu- ja iltapäivätoiminnasta, lukiokoulutuksesta, nuorisopalveluista sekä tukee nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.
- Opistopalveluiden palvelualue, joka huolehtii kansalaisopiston ja musiikkiopiston palveluista. Kansalaisopisto vastaa vapaan sivistystyön oppilaitostoiminnasta sisältäen taiteen perusopetusta sekä aikuisten perusopetuksesta sisältäen lukutaitovaiheen ja alkuvaiheen. Opisto tarjoaa myös henkilöstö- ja tilauskoulutuksia.

Varhaiskasvatuspalveluiden alaisuudessa toimivat yksiköt:

- Kunnallisten palveluiden yksiköt, joita johtavat päiväkodin johtajat.
- Lastenhoidon tukien yksikkö, jota johtaa varhaiskasvatusjohtaja.
- Yksityisten palveluiden yksikkö, jota johtaa varhaiskasvatusjohtaja.

Opetuspalveluiden alaisuudessa toimivat yksiköt ja palvelu:

- Perusopetuksen yksiköt, joita johtavat rehtorit tai koulunjohtajat.
- Lukiokoulutuksen yksiköt, joita johtavat rehtorit.

- Nuorisopalvelut, jota johtaa nuorisopalvelupäällikkö.

Opistopalveluiden alaisuudessa toimii kaksi yksikköä:

- Kansalaisopisto, jota johtaa rehtori.
- Musiikkiopisto, jota johtaa rehtori.

Vapaa-ajan lautakunnan alaisuudessa toimii:

- Vapaa-aikapalveluiden palvelualue, joka ylläpitää ja parantaa eri-ikäisten salolaisten mahdollisuuksia henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin liikunnan ja kulttuurin osalta, sivistymiseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen ja tukee osaltaan Salon elinvoimaisuutta.

Vapaa-aikapalvelut jakaantuu kahteen palveluun:

- Liikuntapalvelut, jota johtaa vapaa-aikajohtaja.
- Kulttuuripalvelut, jota johtaa kulttuuripäällikkö.

Liikuntapalveluiden alaisuudessa toimii kolme yksikköä:

- Liikuntaneuvonta ja -ohjausyksikkö, jota johtaa vapaa-aikajohtaja.
- Sisäliikuntapalveluiden yksikkö, jota johtaa liikuntapaikkamestari.
- Ulkokenttäpalveluiden yksikkö, jota johtaa liikuntapaikkamestari.

Kulttuuripalveluiden alaisuudessa toimii kaksi yksikköä ja palvelu:

- Yleisten kulttuuripalveluiden yksikkö, jota johtaa kulttuuripäällikkö.
- Museopalveluiden yksikkö, jota johtaa museonjohtaja.
- Kirjastopalvelut, jota johtaa kirjastopalvelupäällikkö.

22 § 3 Elinvoimapalveluiden toimiala

Elinvoimapalveluiden toimiala toimii kaupunginhallituksen alaisen elinvoimajaoston sekä rakennus- ja ympäristölautakunnan alaisuudessa. Elinvoimapalveluiden toimialaa johtaa elinvoimajohtaja.

Toimiala jakaantuu kolmeen palvelualueeseen:

- Elinkeinopalvelujen palvelualue, jota johtaa elinvoimajohtaja.
- Maankäyttöpalvelujen palvelualue, jota johtaa maankäyttöpalvelujen johtaja.
- Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualue, jota johtaa rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja.

Elinvoimajaoston alaisuudessa toimii kaksi palvelualueetta:

- Elinkeinopalvelujen palvelualue, jonka tehtävänä on vastata kaupungin elinkeinotoiminnan ja elinvoiman kehittämisestä, tapahtumatoiminnan edistämisestä, joukkoliikenteestä sekä oppilas- ja ruokakuljetuspalveluista, työvoimapalveluiden järjestämisestä, kotouttamis- ja maahanmuuttopalveluista ja kansainvälisestä toiminnasta.
- Maankäyttöpalvelujen palvelualue, jonka tehtävänä on vastata toimintaedellytysten luomisesta ja järjestämisestä

kaupunkiympäristön kehittämiseksi, rakenteelliselle toimivuudelle ja viihtyisyydelle. Palvelualue vastaa kaupungin maankäytön suunnittelusta, kaavoitustoimesta, tonttituotannosta sekä maaomaisuuden hallinnasta. Palvelualue vastaa tonttijaoista, kiinteistönmuodostuksesta ja kiinteistörekisterin pidosta, osoitejärjestelmän ylläpidosta, paikkatietoaineistojen tuottamisesta ja ylläpidosta ja paikkatietojärjestelmistä.

Elinkeinopalvelujen palvelualue jakaantuu kolmeen palveluun:

- Liikennepalvelut, jota johtaa liikennepalvelupäällikkö.
- Työllisyyspalvelut, jota johtaa työllisyyspäällikkö.
- Kaupungin kehittämisspalvelut, jota johtaa elinvoimajohtaja.

Lisäksi työllisyyspalveluiden alaisuudessa toimii työvalmennusyksikkö, jota johtaa vastaava työvalmentaja.

Maankäyttöpalvelujen palvelualueen alaisuudessa toimii viisi yksikköä:

- Yleiskaavayksikkö, jota johtaa yleiskaavapäällikkö.
- Asemakaavayksikkö, jota johtaa asemakaavapäällikkö.
- Tonttipalveluyksikkö, jota johtaa tonttipalveluinsinööri.
- Kiinteistömuodostusyksikkö, jota johtaa kiinteistöinsinööri.
- Paikkatietoyksikkö, jota johtaa paikkatietopäällikkö.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan alaisuudessa toimii yksi palvelualue:

- Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualue, joka vastaa rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun, ympäristöterveydenhuollon ja maaseutupalvelujen tehtävistä. Ympäristöterveydenhuollon tehtävistä rakennus- ja ympäristövalvonta huolehtii Salon ja Someron kaupunkien alueella.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualue jakaantuu neljään palveluun:

- Rakennusvalvontapalvelut, jota johtaa rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja.
- Ympäristönsuojelupalvelut, jota johtaa ympäristönsuojelupäällikkö.
- Ympäristöterveydenhuollon palvelut, jota johtaa ympäristöterveyspäällikkö.
- Maaseutupalvelut, jota johtaa maaseutupalvelupäällikkö.

22 § 4 Teknisten palveluiden toimiala

Teknisten palveluiden toimiala toimii teknisen lautakunnan alaisuudessa, lukuunottamatta Liikelaitos Salon Vesi, joka toimii Liikelaitos Salon Veden johtokunnan alaisuudessa. Teknisten palveluiden toimialaa johtaa tekninen johtaja.

Teknisten palveluiden toimialan tehtävänä on vastata yleisten alueiden ja kuntatekniikan sekä kaupungin omistamien rakennusten

ja kiinteistöjen kehittämisestä ja ylläpidosta sekä ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluista.

Toimiala jakaantuu kolmeen palvelualueeseen:

- Infrapalvelualue, jota johtaa infrapäällikkö.
- Tilapalvelujen palvelualue, jota johtaa kiinteistöpäällikkö.
- Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelujen palvelualue, jota johtaa ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelupäällikkö.

Liikelaitos Salon Veden toiminta on kuvattu hallintosäännön 18 §:ssä.

22 § 5 Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus toimii kaupunginhallituksen alaisuudessa.

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäinen tarkastus tukee organisaatiota tavoitteiden saavuttamisessa arvioimalla ja kehittämällä organisaation riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosesseja. Sisäinen tarkastus varmistaa ja arvioi objektiivisesti hyvän johtamis- ja hallintotavan toteutumista sekä sisäisen valvonnan että konsernivalvonnan tuloksellisuutta.

Sisäinen tarkastus raportoi arvioinnin tuloksista ja esittää toimenpide-ehdotuksia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseksi.

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada salassapitoa koskevien säädösten estämättä kaikki tiedot ja asiakirjat, joita se pitää tarpeellisina tarkastusten suorittamiseksi sekä oikeus päästä kaikkiin kaupungin tiloihin.

23 § Kaupunginjohtaja

Kaupunginjohtaja vastaa kaupunginhallituksen alaisesta toiminnasta sekä johtaa ja kehittää kaupungin toimintaa kaupunginhallituksen alaisuudessa.

Kaupunginjohtaja huolehtii siitä, että kaupunginhallituksen puheenjohtajalla on ajantasaiset ja riittävät tiedot kaupunginhallituksen käsiteltäväksi tulevista olennaisista asioista sekä raportoi kaupungin toiminnasta ja taloudesta kaupunginhallitukselle.

Kaupunginjohtajalla on oikeus käyttää puhevaltaa kaupunginhallituksen puolesta. Kaupunginjohtajan tehtäväalueen hoitamisesta sovitaan tarkemmin johtajasopimuksessa.

Kaupunginjohtaja on toimialajohtajien ja sisäisen tarkastajan esihenkilö.

24 § Toimialajohtajat

Toimialajohtajien tehtävänä on suunnitella, seurata ja valvoa johtamansa toimialan toimintaa sekä vastata sen tuloksellisuudesta ja strategisten tavoitteiden saavuttamisesta. Toimialajohtajat vastaavat johtamansa toimialan strategisesta ohjauksesta, suorituskyvyn ja toiminnan tuloksellisuuden kehittamisestä ja ylläpidosta sekä toiminnan raportoinnista.

Toimialajohtajat vastaavat toimielinten käsittelyyn tulevien asioiden valmistelun johtamisesta ja päätösten täytäntöönpanosta sekä asiakkuuksista ja kumppanuuksista sopimusten ja tavoitteiden mukaisesti.

Kaupunginjohtaja määrää toimialajohtajan sijaisen, joka hoitaa toimialajohtajan tehtäviä hänen ollessaan poissa tai esteellinen.

Toimialajohtajia ovat hallintojohtaja, sivistyspalveluiden johtaja, elinvoimajohtaja ja tekninen johtaja.

25 § Palvelualuejohtajat

Palvelualuejohtajat vastaavat palvelualueen toiminnasta sekä johtavat ja kehittävät sen toimintaa kaupunginhallituksen, lautakunnan, jaoston ja toimialajohtajan alaisuudessa.

Toimialajohtaja määrää palvelualuejohtajan sijaisen, joka hoitaa palvelualuejohtajan tehtäviä hänen ollessaan poissa tai esteellinen.

Palvelualuejohtajia ovat talousjohtaja, henkilöstöjohtaja, opetusjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, vapaa-aikajohtaja, maankäyttöpalvelujen johtaja, rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja, infrapäällikkö, kiinteistöpalvelupäällikkö ja ravitsemis- ja puhtaanapitopäällikkö.

Liikelaitos Salon Veden toimitusjohtajan tehtävistä ja toimivallasta säädetään hallintosäännön 46 §:ssä.

26 § Palvelupäälliköt

Palvelupäälliköt vastaavat palvelun toiminnasta sekä johtavat ja kehittävät sen toimintaa palvelualuejohtajan alaisuudessa.

Palvelualuejohtaja määrää palvelupäällikön sijaisen, joka hoitaa palvelupäällikön tehtäviä hänen ollessaan poissa tai esteellinen.

Palvelupäällikköjä ovat kaupunginlakimies, hallintopäällikkö, viestintäpäällikkö, tietohallintopäällikkö, nuorisopalvelupäällikkö, kulttuuripäällikkö, liikennepalvelupäällikkö, työllisyyspäällikkö, ympäristönsuojelupäällikkö, ympäristöterveyspäällikkö, maaseutupalvelupäällikkö, kaupunginpuutarhuri ja viemärlaitospäällikkö.

27 § Esihenkilöiden yleiset tehtävät

Esihenkilö vastaa johtamansa palvelualueen, palvelun tai yksikön taloudesta ja henkilöstöhallinnollisista tehtävistä.

Esihenkilön tulee johtaa organisaatiota tulosvastuullisesti siten, että valtuuston ja muiden toimielinten asettamat tavoitteet saavutetaan. Esihenkilöt vastaavat toimialojen, palvelualueiden, palveluiden ja muiden yksiköiden välisestä sisäisestä yhteistyöstä, viestinnästä, kehittämisestä ja työyhteisön hyvinvoinnista sekä sisäisestä valvonnasta, tulojen perinnän varmistamisesta ja riskien hallinnasta.

28 § Sijaisen määrääminen esihenkilöasemassa olevalle

Kaupunginjohtajan sijaisena toimivat tässä järjestyksessä hallintojohtaja, elinvoimajohtaja, sivistyspalveluiden johtaja, tekninen johtaja.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja voi määrätä kaupunginjohtajalle muun tilapäisen sijaisen enintään kahden viikon ajaksi. Jos sijaisuus kestää yhtäjaksoisesti pidempään kuin kaksi viikkoa, mutta enintään kaksi kuukautta, kaupunginhallitus voi määrätä muun sijaisen. Pidemmistä sijaisuuksista päättää kaupunginvaltuusto.

Liikelaitoksen toimitusjohtajan ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa teknisen johtajan määräämä viranhaltija.

Kukin esihenkilöasemassa oleva määrää välittömässä alaisuudessaan toimivan esihenkilöasemassa olevan henkilön sijaisen hoitamaan tehtäviä poissaolon tai esteellisyyden aikana, ellei hallintosäännössä muuta määrätä.

29 § Johtoryhmätyö

Kaupunginjohtaja asettaa johtoryhmän, joka toimii kaupunginjohtajan päätöksenteon ja johtamisen tukena. Johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti kaupunginjohtajan kutsusta.

Toimialoille voidaan asettaa johtoryhmä toimialajohtajan päätöksellä.

Kahdelle tai useammalle toimialalle voidaan asettaa yhteinen johtoryhmä kaupunginjohtajan päätöksellä.

4. LUKU KONSERNIOHJAUS JA SOPIMUSTEN HALLINTA

30 § Konsernijohto

Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen konsernijaosto, kaupunginjohtaja ja kaupunginjohtajan nimeämät muut viranhaltijat.

31 § Konsernijohdon tehtävät ja toimivallan jako

Kaupunginhallitus:

- 1) vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle
- 2) vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoi konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
- 3) antaa valtuustolle puolivuositain raportin konserniyhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä
- 4) arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa
- 5) käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa
- 6) vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista
- 7) nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen sekä valitsee yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet, ellei toimivaltaa ole annettu toimitelmalle tai viranhaltijalle.

Konsernijaosto:

- 1) seuraa ja arvioi yhteisöjen tavoitteiden toteutumista, taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle
- 2) antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa
- 3) määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon
- 4) vastaa omistajan puhevallan käyttämisestä ja kaupungin kannanotoista strategisten yhtiöiden yhtiökokouksissa tai muissa vastaavissa kokouksissa käsiteltäviin merkittäviin asioihin sekä ohjeiden antamisesta kaupunkia näissä yhtiöissä ja muissa yhteisöissä edustaville henkilöille
- 5) vastaa kaupungin edustajien nimeämisestä strategisiksi yhteisöiksi määritettyjen yhteisöjen hallintoelimiin sekä tilintarkastajan nimeämisestä
- 6) vastaa kaupunkikonserniin kuuluvan ja muun yhteisön ja säätiön valvonnan järjestämisestä.

Kaupunginjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tehtävänä on aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

32 § Salon kaupungin konserniohje

Konserniohjauksesta määrätään tarkemmin ja hallintosääntöä täydentäen kaupunginvaltuuston hyväksymässä Salon kaupungin konserniohjeessa.

33 § Sopimusten hallinta

Kaupunginhallitus vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä, antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnasta sekä määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan.

Toimielin määrää vastuuhenkilöt päätäntävaltaansa kuuluvissa sopimuksissa.

5. LUKU TOIMIELINTEN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALLAN JAKO

34 § Kaupunginhallituksen tehtävät ja toimivalta

Sen lisäksi, mitä laissa taikka muualla on kaupunginhallituksen tehtävistä määrätty, kaupunginhallituksen tulee huolehtia seuraavista tehtävistä:

- 1) vastata kaupungin talouden ja omaisuuden hoidosta ja organisaation tuloksellisesta toiminnasta sekä seurata kaupunginvaltuuston kaupungin organisaatiolle asettamien tulostavoitteiden toteutumista ja tarvittaessa täsmentää tavoitteiden asettelua
- 2) johtaa kaupungin strategioiden, talousarvion ja -suunnitelman sekä muiden kaupunginvaltuuston päätettäväksi tulevien suunnitelmien ja ohjelmien valmistelua sekä vastata niiden täytäntöönpanosta
- 3) linjata kaupungin johtamisjärjestelmään kuuluvia kysymyksiä siltä osin kuin niistä ei ole määrätty kaupunginvaltuuston hyväksymissä säännöissä
- 4) valvoa, että sen alaiset toimielimet, toimialat sekä viranhaltijat ja muut kaupungin palveluksessa olevat hoitavat tehtävänsä voimassa olevia säädöksiä ja päätöksiä noudattaen sekä toimivat kaupungin edun mukaisesti
- 5) johtaa kaupungin viestintää, markkinointia ja kaupungin toiminnasta tiedottamista
- 6) vastata asiakirjahallinnon järjestämisen perusteista
- 7) vastata siitä, että kaupunki täyttää tietosuojalainsäädännön mukaiset velvoitteensa ja valvoo niiden noudattamista
- 8) johtaa kaupungin kaavoitusta ja maankäyttöä
- 9) vastaa kaupungin tiedottamisesta ja kuntalaisten osallistamisesta
- 10) päättää kaupunkitasoisista seudullisista ja ylikunnallisista asioista
- 11) kaupungin kärkihankkeiden seurannasta ja ohjaamisesta

- 12)niistä tehtävistä, joiden hoitaminen edellyttää erityistä luotettavuutta sekä luotettavuuden varmistamiseen käytettävistä menetelmistä
- 13)päättää laajemmista, kaupungin kehittämiseen, elinkeinopolitiikkaan ja työllisyyden hoitoon liittyvistä hankkeista ja politiikoista
- 14)päättää sisäisen tarkastuksen toimintaohjeista.

Kaupunginhallitus ratkaisee asiat, jotka koskevat:

- 1) lausunnon, selityksen tai vastineen antamista kaupunginvaltuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus katsoo, ettei kaupunginvaltuuston päätöstä ole valituksessa esitetyillä perusteilla kumottava
- 2) kaupungin omaisuuden luovuttamista siten kuin hallintosäännön 82 §:ssä säädetään
- 3) osakkeiden ostamista
- 4) lykkäyksen myöntämistä sopimuksen mukaiseen rakentamisaikaan, jos sopimus on hyväksytty valtuustossa tai kaupunginhallituksessa
- 5) maankäyttö- ja rakennuslain 97 §:n mukaista rakentamiskehotuksen antamista ja niistä pidettävästä luetteloinnista
- 6) laadittavien asemakaavojen sisältöä koskevien ohjeiden antamista
- 7) vaikutukseltaan muiden kuin merkittävien asemakaavojen hyväksymistä (maankäyttö- ja rakennuslaki 52 §)
- 8) maankäyttö- ja rakennuslain 7 §:ssä tarkoitetun vähintään kerran vuodessa laadittavan kaavoituskatsauksen antamista
- 9) asemakaavoituksen ja asemakaavamuutosten käynnistämistä koskevista sopimuksista
- 10)rakennuskiellon ja toimenpiderajoituksen määräämistä ja kiellon pidentämisestä yleis- tai asemakaavan vireillä ollessa (maankäyttö- ja rakennuslaki 38 ja 53 §)
- 11)maankäyttö- ja rakennuslain 60 §:n mukaisesta asemakaavan ajanmukaisuuden arviointia silloin, kun kaava katsotaan vanhentuneeksi
- 12)kaavaehdotusten asettamisesta maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville
- 13)maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:n mukaisen poikkeamisen tai 172 §:n mukaisen alueellisen poikkeamisen myöntämisestä ja poikkeamispäätöksistä perittävien maksujen määräämisestä taksan mukaisesti
- 14)muutoksenhakua hallinto-oikeuden päätökseen maankäyttö- ja rakennuslain 191 §:ssä tarkoitetuissa asioissa
- 15)muutoksenhakua maankäyttö- ja rakennuslaissa 193 §:ssä tarkoitettuun poikkeamispäätökseen ja kunnanviranomaisen suunnittelutarveasiassa tekemään maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n mukaiseen päätökseen
- 16)maankäyttö- ja rakennuslain 194 §:ssä tarkoitetun valituksen tekemistä erillisestä tonttijaosta

- 17) rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) 5 §:n mukaisista esityksistä rakennuksen suojelemiseksi ja lain 7 §:n mukaisen lausunnon antamista suojeleuasiassa
- 18) kadunpidon antamista ulkopuolisille (maankäyttö- ja rakennuslaki 84 §)
- 19) kaupungin henkilöstön ja omaisuuden vakuuttamista
- 20) nimeää työnantajan edustajat ja päättää johtavista viranhaltijoista
- 21) helpotuksen tai vapautuksen myöntämistä kaupungin palveluksessa olevien viranhaltijain tai työntekijäin velvollisuudesta korvata kaupungille aiheutuneet vahingot, ei kuitenkaan, milloin asianomainen on kuntalain 125 §:ssä tarkoitettu tilivelvollinen
- 22) muiden kuin sivistyspalvelujen, elinvoimapalveluiden tai teknisten palveluiden toimialaan kuuluville yhteisöille myönnettäviä avustuksia
- 23) viestintää ja markkinointia koskevien avustusten ja markkinointiyhteistyötukien myöntämistä silloin, kun myönnettävä tuki ylittää 10.000 euroa
- 24) muiden kuin lautakuntien tai elinvoimajaoston tehtäväalueelle kuuluvien sopimusten hyväksymistä, ellei sopimus merkittävyytensä johdosta kuulu valtuuston toimivaltaan eikä sen hyväksymistä ole delegoitu viranhaltijalle
- 25) kaupungin omistamien osakkeiden myymistä
- 26) koko organisaatiota koskevia muutoksia siltä osin kuin organisaatiosta ei ole määrätty hallintosäännössä
- 27) kaupunginhallituksen alaisuudessa toimivien toimialojen ja palveluiden hallintaan kuuluvan irtaimen omaisuuden myymistä tai luovuttamista, jos se kirjanpitoarvoltaan ylittää 10.000 euroa
- 28) kaupungilta pyydettyjä merkittäviä ja laajamerkityksellisiä lausuntoja ja selvityksiä
- 29) kaupungilta vaadittavien vahingonkorvausten myöntämisen periaatteita ja valtuuksia
- 30) pysyvien vastaavien hyödykkeiden poistosuunnitelman hyväksymistä sekä tarvittavien laskentaohjeiden antamista
- 31) kaupungin turvallisuutta ja varautumista koskevia periaatteita
- 32) kunnalle verolainsäädännön mukaan kuuluvia tehtäviä
- 33) asiakirjojen lunastuksesta perittävien maksujen suuruutta
- 34) muita asioita, jotka eivät kuulu kaupunginvaltuuston tai muun toimielimen tehtäviin.

Kaupunginhallituksella on oikeus siirtää toimivaltaansa muulle toimielimelle tai viranhaltijalle.

Kaupunginhallitus voi ratkaista asian, joka kuuluu alemman toimielimen tai viranhaltijan ratkaistavaksi, mikäli edellä mainittu asia on osa kokonaisuutta, josta päättäminen kuuluu kaupunginhallituksen ratkaisovaltaan.

Kaupunginhallitus voi saattaa asian, joka sillä on oikeus ratkaista, kaupunginvaltuuston päätettäväksi, mikäli asian merkittävyys sitä edellyttää.

Henkilöstöä koskevasta kaupunginhallituksen päätösvallasta määrätään 7 luvussa ja konserniohjausta koskevasta kaupunginhallituksen toimivallasta määrätään 4 luvussa.

35 § Henkilöstöjaoston tehtävät ja ratkaisovalta

Henkilöstöjaoston toimivallasta määrätään 58 §:ssä.

36 § Konsernijaoston tehtävät ja ratkaisovalta

Konsernijaoston tehtävänä on huolehtia elinkeinopolitiikan ennakkolinjauksista ja ohjauksesta sekä konserniohjauksesta.

Kaupunginhallituksen ja konsernijaoston toimivallan jaosta määrätään hallintosäännön 31 §:ssä.

Konserniohjausta koskevasta konsernijaoston toimivallasta määrätään 4 luvussa.

Konsernijaosto voi saattaa asian, joka sillä on oikeus ratkaista, kaupunginhallituksen käsiteltäväksi, mikäli asian merkittävyys sitä edellyttää.

Konsernijaostolla on oikeus siirtää toimivaltaansa muulle toimielimelle tai viranhaltijalle.

37 § Lautakuntien, elinvoimajaoston ja johtokunnan yleiset tehtävät ja toimivalta

Lautakunnat, elinvoimajaosto ja johtokunta johtavat ja kehittävät alaistaan toimintaa ja vastaavat palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunnat, elinvoimajaosto ja johtokunta seuraavat ja arvioivat palvelujen vaikuttavuutta ja varaavat asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.

Lautakunnat, elinvoimajaosto ja johtokunta edustavat kaupunkia ja käyttävät kaupungin puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Lautakunnat, elinvoimajaosto ja johtokunta päättävät:

- 1) tehtäviinsä kuuluvien palveluiden antamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä, ellei tehtävää ole tässä säännössä annettu viranhaltijan päätösvaltaan
- 2) toimikunnan asettamisesta toimialaansa kuuluvan määrätyn tehtävän hoitamista varten
- 3) palveluistaan perittävistä maksuista ja maksujen perusteista kuten hallintosäännön 85 §:ssä säädetään
- 4) toimialalleen kuuluvien avustusten myöntämisestä

- 5) lautakunnan, elinvoimajaoston tai johtokunnan toimialaan kuuluvien sopimusten hyväksymisestä, ellei sopimus merkittävydeltään kuulu valtuuston toimivaltaan eikä sen hyväksymistä ole delegoitu viranhaltijalle
- 6) johtamansa palvelualueen palveluiden, yksiköiden sekä muiden tilojen säännöllisistä aukioloajoista
- 7) lautakunnan, elinvoimajaoston tai johtokunnan hallintaan kuuluvien tilojen ja alueiden ulkopuolisille luovuttamisen periaatteista
- 8) lautakunnan, elinvoimajaoston tai johtokunnan hallinnassa olevien toimitilojen, alueiden ja välineiden luovuttamisesta tilapäisesti muuhun käyttöön yli vuoden ajaksi
- 9) lautakunnan, elinvoimajaoston tai johtokunnan hallintaan kuuluvan irtaimen omaisuuden myymisestä tai luovuttamisesta, jos se kirjanpitoarvoltaan ylittää 10.000 euroa
- 10) lautakunnan, elinvoimajaoston tai johtokunnan alaisesta henkilöstöorganisaatiosta ja sen johtamisesta siltä osin kuin niistä ei ole määrätty hallintosäännössä eikä kysymys ole koko organisaatiota koskevasta muutoksesta.

38 § Kaupunginjohtajan toimivalta

Sen lisäksi, mitä muualla on määrätty, kaupunginjohtajan tehtävänä on:

- 1) käyttää kaupungin puhevaltaa siltä osin kuin se ei kuulu kaupunginhallituksen tehtäviin eikä siitä ole muutoin hallintosäännössä määrätty
- 2) laatia kaupungin talousarvioesitys ja huolehtia tilinpäätöksen laatimisesta kaupunginhallitukselle
- 3) antaa koko kaupunkia koskevia ohjeita ja määräyksiä niissä asioissa, joita ei ole annettu muun viranomaisen tehtäväksi
- 4) antaa kaupungilta pyydyt lausunnot, tiedot ja selvitykset, jotka koskevat useampaa toimialaa tai muutoin edellyttävät toimialarajat ylittävää harkintaa tai kaupungin kokonaisnäkemysten muodostamista
- 5) nimetä kaupungin edustajat kaupungin ulkopuolisiin työryhmiin, neuvotteluihin, kokouksiin ja muihin tilaisuuksiin sekä yhteisön tai säätiön hallintoelimeen tai tilintarkastajaksi, ellei kaupunginhallitus tai sen konsernijaosto ole päättänyt asiasta
- 6) antaa kaupungin edustajalle ohjeita kaupungin näkemyksestä yhteisöissä ja säätiöissä esille tuleviin asioihin, ellei kaupunginhallitus tai konsernijaosto ole päättänyt asiasta
- 7) päättää tuomioistuimen ja viranomaisen päätökseen tyytymisestä ja muutoksenhausta asioissa, jotka eivät kuulu toimialoille
- 8) päättää kaupungin turvallisuutta, riskienhallintaa ja varautumista koskevista asioista sekä alueiden käyttöön liittyvistä turvallisuuskysymyksistä
- 9) huolehtia kaupungin tietoturvasta ja -suojasta sekä nimetä tietosuojavastaava

- 10) päättää kaupunginhallituksen tehtäväalueelle kuuluvien sopimusten hyväksymisestä kaupunginhallituksen hyväksymiä hankintaohjeita vastaavien toimivaltarajausten mukaisesti
- 11) päättää kaupunginhallitukselta pyydetyn lausunnon, selityksen ja vastineen antamisesta kaupunginhallituksen päätöksestä tehdyn valituksen johdosta, jos hän katsoo voivansa yhtyä päätöksen lopputulokseen
- 12) päättää valtiolle perintönä tulleen omaisuuden hakemisesta kaupungille ja kaupungille testamentatun tai lahjoitetun omaisuuden vastaanottamisesta sekä antaa varojen hoitoa ja käyttöä koskevat tarpeelliset ohjeet, jollei testamentissa tai lahjakirjassa ole toisin määrätty
- 13) päättää viestintää ja markkinointia koskevien avustusten ja markkinointiyhteistyötukien myöntämisestä, kun myönnettävä määrä on 2.000-10.000 euroa
- 14) päättää koko kaupunkiorganisaatiota koskevien tutkimuslupien myöntämisestä
- 15) vastaa sisäisen valvonnan operatiivisesta järjestämisestä
- 16) päättää palvelussuhteiden täyttämiseen annettavista luvista.

Kaupunginjohtaja voi päätöksellään siirtää toimivaltaansa viranhaltijalle.

39 § Toimialajohtajien yleinen toimivalta

Kukin toimialajohtaja päättää:

- 1) päättää johtamiaan palveluita koskevien tutkimuslupien myöntämisestä, silloin kun toimivaltaa ei ole hallintosäännössä annettu muun viranhaltijan ratkaistavaksi
- 2) päättää alaisensa toimialan hallintaan kuuluvan irtaimen omaisuuden myymisestä tai luovuttamisesta, jos se arvoltaan on enintään 10.000 euroa, silloin kun toimivaltaa ei ole hallintosäännössä annettu muun viranhaltijan ratkaistavaksi
- 3) päättää toimialansa lautakunnalta tai elinvoimajaostolta pyydetyn lausunnon ja selityksen antamisesta lautakunnan tai elinvoimajaoston päätöksestä tehdyn valituksen johdosta, jos hän katsoo voivansa yhtyä päätökseen lopputulokseen
- 4) päättää toimialansa lautakunnan tai elinvoimajaoston alaan kuuluvien palveluntuottajien ehdottamien hinnanmuutosten hyväksymisestä tai hylkäämisestä
- 5) päättää nimikemuutoksista, joihin ei sisälly korottavaa palkantarkistusta, henkilöstöjohtajaa kuultuaan
- 6) päättää toimialansa esihenkilörakenteesta.

40 § Palvelualuejohtajien yleinen toimivalta

Kukin palvelualuejohtaja päättää:

- 1) johtamaansa palvelualueetta koskevien tutkimuslupien myöntämisestä

- 2) toimialansa lautakunnan tai elinvoimajaoston hallintaan kuuluvan johtamansa palvelualueen irtaimen omaisuuden myymisestä tai luovuttamisesta, jos se arvoltaan on enintään 10.000 euroa
- 3) johtamansa palvelualueen palveluiden, yksiköiden sekä muiden tilojen tilapäisestä aukioloajoista siltä osin kuin asiaa ei ole hallintosäännössä annettu muun viranhaltijan ratkaistavaksi
- 4) lautakunnan tai elinvoimajaoston hallintaan kuuluvien johtamansa palvelun toimitilojen luovutuksesta tilapäisesti muuhun käyttöön korkeintaan vuoden ajaksi
- 5) vahvistaa alaisensa henkilöstön tehtävänkuvat. Sellainen tehtävänkuva, johon sisältyy palkantarkistus, voidaan vahvistaa vasta henkilöstöjaoston palkantarkistuspäätöksen jälkeen.

41 § Erityinen toimivalta konsernipalveluiden toimialalla

Kaupunginlakimies:

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai tässä hallintosäännössä määrätty tai kaupunginhallitus yksittäistapauksessa toisin päättä, kaupunginlakimies:

- 1) käyttää kaupungin puhevaltaa tuomioistuimissa ja viranomaisissa tai missä muuten kaupungin edunvalvonta tulee kyseeseen
- 2) käyttää kaupungin puhevaltaa viranomaistoimintaa ja hallintoa koskevissa muutoksenhakuasioissa, mikäli hän yhtyy muutoksenhaun kohteena olevaan kaupungin viranomaisen tekemään päätökseen
- 3) ottaa kaupungin puolesta vastaan haasteita, tiedoksiantoja ja perintöjä. Kaupunginlakimies edustaa kaupunkia ja käyttää kaupungin puhevaltaa kuolinpesissä ja konkurssipesissä sekä saneerausmenettelyissä ja voi toimivaltansa nojalla hyväksyä ja allekirjoittaa näihin menettelyihin liittyviä asiakirjoja
- 4) päättää oikeudenkäyntiavun antamisesta kaupungin palveluksessa olevalle virantoimituksessa tai työssä sattuneiden tapausten johdosta
- 5) päättää toimenpiteisiin ryhtymisestä vahingonkorvauksen perimiseksi vahingon aiheuttaneelta kaupungin palveluksessa olevalta sekä päättää tutkintapyynnön tekemisestä, milloin harkintavaltaa ei ole säännöksiin kohdennettu
- 6) päättää vahingonkorvauksesta 5.000 euroon asti silloin, kun kaupunki on korvausvelvollinen, kun asiaa ei ole kohdistettavissa tietylle toimialalle taikka kun vahingon korvaaminen katsotaan kohtuulliseksi. Päättää sovinnosta tuomioistuimessa, sovintoneuvottelussa tai sovintomenettelyssä 25.000 euroon asti
- 7) hakee valtion perintönä saaman omaisuuden luovuttamista kaupungille ja
- 8) ottaa sen vastaan, samoin kuin ottaa vastaan kaupungille lahjoitetun tai testamentatun omaisuuden, mikäli lahjoittaja tai testamentin tekijä ei ole osoittanut omaisuutta tietylle toimialalle
- 9) vastaa hautaustoimilain (457/2003) 23 §:n mukaan kunnalle kuuluvista tehtävistä.

Ellei toimivallasta ole muutoin määrätty, kaupunginhallitus tai sen konsernijaosto toisin päättää tai ellei kaupunginlakimies ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle, kaupunginlakimies käyttää kaupungin puhevaltaa yhtiö-, yhtymä- ja vuosikokouksissa ja silloin, kun yhtiökokousta pitämättä tehdään päätös asiassa, joka ei ole taloudellisesti merkittävä tai periaatteellisesti laajakantoinen.

Lupa- ja valvonta-asioita hoitava kaupunginlakimies:

- 1) päättää rakennusrasitteiden perustamisesta, oikaisemisesta ja asianomaisten sopimuksesta tapahtuvasta poistamisesta
- 2) perustaa maankäyttö- ja rakennuslain 159 §:n mukaisen asemakaavassa edellytetyn rakennusrasitteen.

Viestintäpäällikkö:

Viestintäpäällikkö päättää viestintää ja markkinointia koskevien avustusten ja markkinointiyhteistyötukien myöntämisestä, kun myönnettävä määrä on alle 2.000 euroa.

Asumisen ja vuokrauksen tehtäviä hoitamaan nimetty hallintoasiantuntija:

- 1) päättää yksityishenkilöiden asuntolainojen hyväksymisestä korkotukilainoiksi asiasta annettujen säännösten mukaisesti
- 2) päättää valtion lainoittamien vuokratalo-yhtiöiden asukasvalintojen hyväksymisestä.

Talousjohtaja:

- 1) päättää kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa talousarviolainojen ottamisesta
- 2) päättää lainojen takaisinmaksusta ja lainaehtojen muuttamisesta
- 3) päättää tilapäisluoton ottamisesta kaupungille maksuvalmiuden turvaamiseksi valtuuston vuosittain vahvistaman enimmäismäärän puitteissa ja kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti
- 4) päättää luotollisten maksuvälineiden käytöstä
- 5) päättää kaupungin saatavien vakuudeksi vahvistettujen kiinnitysten etuoikeuden muuttamisesta
- 6) päättää kaupungin myöntämien lainojen ja antamien takausten ylivakuutena olevien vakuuksien palauttamisesta
- 7) päättää kaupungin kassavarojen tilapäisestä sijoittamisesta rahalaitoksiin, jollei kaupunginhallitus ole toisin päättänyt
- 8) päättää talouspalveluiden hoidossa olevien rahastojen varojen sijoittamisesta rahastojen sääntöjen edellyttämällä tavalla
- 9) päättää käteiskassojen perustamisesta, lakkauttamisesta sekä pohjakassojen suuruudesta
- 10) päättää maksuajan myöntämisestä kaupunginhallituksen hyväksymän laskutus- ja perintäohjeen mukaisissa rajoissa
- 11) päättää pakkoperinnästä luopumisesta, kun kysymyksessä on täysin epävarma saatava tai kun perintäkulut muodostuvat

- kohtuuttomiksi saatavaan nähden kaupunginhallituksen hyväksymän laskutus- ja perintäohjeen rajoissa
- 12) päättää kaupunginhallituksen hyväksymän laskutus- ja perintäohjeen euromääräisten rajojen ja maksujen muutoksista
  - 13) päättää tontin vuokrasopimusten muutoksista vuokranmaksun eräpäivien osalta
  - 14) nimeää aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakasmaksuista vapauttamisesta päättävän taloussuunnittelijan.

42 § Erityinen toimivalta sivistyspalveluiden toimialalla

Opetuslautakunta päättää:

- 1) varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja musiikkiopistopalveluiden, kansalaisopistopalveluiden ja nuorisopalveluiden antamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä näitä palveluita koskevan lainsäädännön perusteella, ellei tehtävää ole tässä säännössä annettu viranhaltijan päätösvaltaan
- 2) toimialaansa kuuluvien avustusten myöntämisestä
- 3) yksityisen hoidon tuen kuntalisän perusteet ja suuruuden
- 4) varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kuntakohtaiset suunnitelmat
- 5) koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelmat
- 6) esi- ja perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmat ja vuosittaiset työsuunnitelmat
- 7) varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirjan yleisen osan hyväksymisestä
- 8) varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvosta
- 9) musiikkiopiston toimintasuunnitelmasta
- 10) kunnan perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestyssäännön
- 11) oppilaan siirtämisestä erityisopetukseen huoltajan vastustaessa siirtoa
- 12) oppilaan erottamisesta määräajaksi sekä opinto-oikeuden peruuttamisesta
- 13) lukion opiskelijoiden valintaperusteista
- 14) kansalaisopistopalveluiden antamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä näitä palveluita koskevan lainsäädännön perusteella, ellei tehtävää ole tässä säännössä annettu viranhaltijan päätösvaltaan
- 15) lautakunnan hallintaan kuuluvien tilojen ja alueiden ulkopuoliselle luovuttamisen periaatteista.

Vapaa-ajan lautakunta päättää:

- 1) liikunta-, kulttuuri-, museo- ja kirjastopalveluiden antamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä näitä palveluita koskevan lainsäädännön perusteella, ellei tehtävää ole tässä säännössä annettu viranhaltijan päätösvaltaan
- 2) koulujen liikuntatilojen (ilta- ja viikonloppu) käyttövuorojen luovuttamisen periaatteista
- 3) kirjastoauton reiteistä.

Sivistyspalveluiden johtaja:

- 1) määrää musiikkiopiston ja kansalaisopiston vararehtorit
- 2) päättää oppilaitosten ja esiopetuksen työ- ja loma-ajat
- 3) päättää johtamiaan palveluita koskevista vähäisistä työ- ja opetussuunnitelman muutoksista
- 4) päättää oppivelvollisen matka- ja majoituskorvauksista
- 5) päättää varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirjan erityisen osan hyväksymisestä
- 6) päättää poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisestä.

Opetusjohtaja:

- 1) päättää perusopetuksen oppilaan lähikoulusta
- 2) päättää oppilaan siirtämisestä erityisen tuen piiriin oppilaan huoltajan antaessa siirtoon suostumuksensa
- 3) päättää oppilaan koulunkäynnin poikkeuksellisesta aloittamisesta ja pidennetystä oppivelvollisuudesta
- 4) päättää oppilaan vuosiluokkiin sitoutumattomasta opetuksesta
- 5) päättää peruskoulun koulunkäynninohjaajien sijoittumispaikan
- 6) päättää johtamansa palvelualueen henkilöstön täydennyskoulutuksesta käytettävissä olevan määrärahan puitteissa
- 7) päättää johtamiaan palveluita koskevan opettajanviran sijoituspaikasta sekä opettajan työn jakamisesta kahden tai useamman koulun kesken
- 8) päättää koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelmien vähäisistä muutoksista
- 9) päättää johtamiaan palveluita koskevista vähäisistä koulujen työ- ja opetussuunnitelman muutoksista
- 10) määrää perusopetuksen ja lukioiden vararehtorit
- 11) päättää perusopetuksen ja lukioiden tuntikehyksestä
- 12) päättää paikan myöntämisestä koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan niiltä osin, kun oppilas siirtyy eri koulusta
- 13) päättää oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä, jos oppivelvollinen ei ole minkään koulutuksen järjestäjän oppilas
- 14) päättää opiskelupaikan osoittamisesta oppivelvolliselle
- 15) päättää oppilaan ottamisesta joustavaan perusopetukseen
- 16) päättää oppilaan erityisistä opetusjärjestelyistä
- 17) päättää oppilaan toissijaisesta koulupaikasta
- 18) päättää opiskelijan ottamisesta aikuisten perusopetukseen (päättövaihe)
- 19) päättää muiden oppiaineiden vapauttamisesta.

Varhaiskasvatusjohtaja:

- 1) päättää johtamiensa palvelujen antamisesta lautakunnan vahvistamien ohjeiden mukaan
- 2) hyväksyy vähäiset muutokset varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen suunnitelmiin
- 3) hyväksyy varhaiskasvatuksen vuosittaiset työ- ja kehittämissuunnitelmat

- 4) päättää päiväkotien varajohtajat
- 5) päättää kunnan valvovana viranomaisena yksityisen varhaiskasvatuksen lausuntojen antamisesta aluehallintoviranomaiselle
- 6) hyväksyy palvelusetelituottajat
- 7) peruu palvelusetelituottajaksi hyväksynnän
- 8) hyväksyy tai hylkää palveluntuottajien ehdottamat hinnanmuutokset
- 9) päättää hoito- ja kasvatushenkilöstön sekä erityisavustajien sijoittumisesta palvelun toimintayksiköihin
- 10) päättää asiakasmaksujen ja palvelusetelin omavastuuosuuden vapauttamisesta tai huojentamisesta
- 11) päättää esiopetusikäisen lapsen siirtämisestä erityisen tuen piiriin huoltajan antaessa siirtoon suostumuksensa
- 12) päättää kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen osalta varhaiskasvatuslain mukaisesta lapselle annettavasta tehostetusta tai erityisestä tuesta sekä päättää lapselle annettavasta yleisen tuen tukipalvelusta
- 13) päättää johtamansa palvelualueen henkilöstön täydennyskoulutuksesta käytettävissä olevan määrärahan puitteissa.

Varhaiskasvatuksen palveluohjaaja:

- 1) päättää varhaiskasvatuksen palvelusetelien myöntämisestä yksityiseen varhaiskasvatukseen
- 2) päättää korotettujen palvelusetelien myöntämisestä yksityiseen varhaiskasvatukseen
- 3) päättää yksityisen varhaiskasvatuksen lausuntojen antamisesta aluehallintovirastolle
- 4) päättää yksityisen varhaiskasvatuksen valvontaan liittyvistä asioista
- 5) päättää yksityisen hoidon tuen maksamisesta työsopimussuhteiselle hoitajalle antamalla hyväksynnän selvitykseen Kansaneläkelaitokselle työsopimussuhteisen hoitajan palkkaamiseen
- 6) päättää varhaiskasvatuspaikan myöntämisestä kaupungin järjestämiin varhaiskasvatuspalveluihin
- 7) päättää esiopetuspaikan myöntämisestä.

Päiväkodin johtaja:

- 1) päättää yksikkönsä tilojen luovutuksesta korkeintaan vuoden ajaksi muuhun kuin yksikön käyttöön
- 2) päättää henkilöstöä kuultuaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen materiaalin käyttöönotosta.

Toimistosihtööri:

- 1) päättää lapsen varhaiskasvatuksen asiakasmaksun määräämisestä varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista

annetun lain (734/1992) 4 §:n sekä opetuslautakunnan vahvistamien perusteiden mukaan

- 2) päättää asiakkaalle annettavasta tulosidonnaisen palvelusetelin arvosta opetuslautakunnan hyväksymän palvelusetelin sääntökirjan mukaisesti.

Perusopetuksen rehtori:

- 1) päättää perusopetusasetuksen mukaan työjärjestyksestä
- 2) päättää perusopetuksen oppilaan vapauttamisesta kielen opiskelusta
- 3) päättää valitun aineen vaihtamisesta
- 4) päättää peruskoulun opetushenkilöstön täydennyskoulutuksesta käytettävissä olevan määrärahan puitteissa
- 5) päättää tutkivan opettajan määräämisestä
- 6) päättää opetusharjoittelijan ottamisesta
- 7) päättää kirjallisen varoituksen antamisesta oppilaalle
- 8) päättää yli kolmen päivän pituisesta vapautuksesta oppilaalle hänen koulunkäynnistään
- 9) päättää valinnaisaineista, jos huoltajan valitsemaa opetusta ei voida järjestää tai huoltaja ei suorita valintaa määräajassa
- 10) päättää opettajakuntaa kuultuaan stipendien ja muiden apurahojen jaosta
- 11) päättää opettajakuntaa kuultuaan oppikirjojen ja digitaalisen opetusmateriaalin käyttöönnotosta
- 12) päättää koulukiinteistön tai -huoneiston luovutuksesta korkeintaan vuoden ajaksi muuhun kuin koulun käyttöön siltä osin kuin päätösvaltaa ei tässä säännössä ole annettu liikuntatilojen iltaja viikonloppukäytön osalta vapaa-aikajohtajalle
- 13) päättää paikan myöntämisestä koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan oman koulun oppilaiden osalta
- 14) päättää oppilaan luokalle jättämisestä, jos huoltajat sitä anovat tai jos se katsotaan oppilaan yleisen koulumenestyksen vuoksi tarkoituksenmukaiseksi.

Lukion rehtori:

- 1) päättää lukioasetuksen mukaan työjärjestyksestä ja työnjaosta opetussuunnitelmaan perustuvan suunnitelman osana
- 2) päättää lukion opiskelijoiden ottamisesta
- 3) päättää tarvittaessa opiskelijan määräaikaisesta erottamisesta (lukiolaki)
- 4) päättää harjoittelijan ottamisesta ja määrää harjoittelua valvovan opettajan asianomaista opettajaa kuultuaan
- 5) päättää valitun aineen vaihtamisesta
- 6) päättää yli kolmen päivän pituisesta vapautuksesta opiskelijalle hänen koulunkäynnistään
- 7) päättää kirjallisen varoituksen antamisesta opiskelijalle
- 8) päättää opiskelijan vapauttamisesta oppiaineen opetuksesta
- 9) myöntää opiskelijalle opiskelua koskevia poikkeuksia ja päättää opintojen hyväksi lukemisesta nykyisen lainsäädännön ja

- opetussuunnitelman mukaisesti ja myöntää luvan lukio-opintojen suorittamiseen osallistumatta opetukseen (lukiolaki ja -asetus)
- 10) päättää luvasta lukioajan suoritusajan pidennykseen
  - 11) päättää opettajakuntaa kuultuaan stipendien ja muiden apurahojen jaosta
  - 12) päättää opettajakuntaa kuultuaan oppikirjojen ja digitaalisen opetusmateriaalin käyttöönnotosta
  - 13) päättää koulukiinteistön tai -huoneiston korkeintaan yhden lukuvuoden kestävästä luovutuksesta muuhun kuin koulun käyttöön siltä osin kuin päätösvaltaa ei tässä säännössä ole annettu liikuntatilojen ilta- ja viikonloppukäytön osalta vapaa-aikajohtajalle
  - 14) päättää lukion opetushenkilöstön täydennyskoulutuksesta
  - 15) päättää oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä lukion opiskelijan osalta
  - 16) päättää oppivelvollisen eronneeksi katsomisesta
  - 17) päättää maksuttomuudesta opiskelijan hakemuksesta
  - 18) päättää maksuttomuuden pidentämisestä opiskelijan hakemuksesta.

Nuorisopalvelupäällikkö:

- 1) päättää lautakunnan hallintaan kuuluvien nuorisotoimen tilojen käyttövuorojen jakamisesta enintään vuoden kestäväksi ajaksi lautakunnan päättämien vuorajakoperusteiden mukaisesti
- 2) päättää lautakunnan hallintaan kuuluvien nuorisopalveluiden tilojen, laitteiden ja välineiden luovuttamisesta enintään vuoden kestäväksi ajaksi
- 3) päättää alaistensa laitosten ja muiden tilojen poikkeuksellisista aukioloajoista.

Kansalaisopiston rehtori:

- 1) päättää opiskelijan erottamisesta
- 2) päättää kansalaisopiston hallintaan kuuluvien toimitilojen ja välineiden luovutuksesta tilapäisesti muuhun käyttöön korkeintaan vuoden ajaksi
- 3) päättää kansalaisopiston toimiston tilapäisistä aukioloajoista.

Musiikkiopiston rehtori:

- 1) päättää oppilaiden valinnasta
- 2) päättää oppilaille myönnettävästä välivuodesta tai vapautuksesta osallistua opetukseen
- 3) päättää oppilaan muissa oppilaitoksissa suorittamien opintojen ja musiikkiopiston ulkopuolisen yhteismusiikkitoimintojen hyväksi lukemisesta
- 4) päättää oppilaan opinto-oikeuden peruuttamisesta opettajakuntaa kuultuaan, mikäli on käynyt ilmeiseksi, ettei oppilaalla ole edellytyksiä suorittaa perus-/opistoasteen oppimäärän mukaista opetusta

- 5) päättää musiikkiopiston harkinnanvaraisesta tuntiopettajalle maksettavista matkakustannusten korvauksista toisen kunnan alueella sijaitsevasta asunnosta työpisteelle
- 6) päättää musiikkiopiston tilojen korkeintaan yhden lukuvuoden kestävästä luovutuksesta muuhun kuin opiston käyttöön.

Vapaa-aikajohtaja:

- 1) päättää vapaa-ajan lautakunnan hallintaan kuuluvien toimitilojen, alueiden ja välineiden sijoituksesta sekä luovutuksesta tilapäisesti muuhun käyttöön korkeintaan vuoden ajaksi
- 2) päättää liikuntapaikkojen määräaikaisista käyttökielloista tai avaamisista lautakunnan vahvistamien liikuntapaikkojen yleisten järjestyssääntöjen mukaan
- 3) päättää tarvittaessa vastuullaan olevien ja lautakunnan hallintaan kuuluvien liikuntatilojen sekä koulujen ilta- ja viikonloppu käyttövuorojen jakamisesta enintään vuoden kestäväksi ajaksi lautakunnan päättämien jakoperusteiden mukaisesti.

Kulttuuripäällikkö:

- 1) päättää lautakunnan alaisten kulttuuripalveluiden, kirjastopalveluiden ja museoiden hallintaan kuuluvien toimitilojen tai välineiden luovutuksesta tilapäisesti muuhun käyttöön korkeintaan vuoden ajaksi
- 2) päättää kirjojen ja muun aineiston hankinnasta ja poistamisesta noudattaen hankintaohjeessa ja talousarvio-ohjeissa annettuja määräyksiä
- 3) päättää kirjastoaineiston laina-ajoista
- 4) päättää lainaus- ja kirjaston käyttökiellosta yleisistä kirjastoista annetun lain mukaan
- 5) päättää johtamansa palvelun maksujen helpotuksista tai maksuista luopumisesta
- 6) päättää kirjaston toimipisteiden ja kirjastoissa sijaitsevien palvelupisteiden sekä museoiden tilapäisistä aukioloajoista
- 7) päättää kirjaston kotipalvelusta sekä kokoelmiin kuuluvien aineistojen antamisesta oppilaitosten, hoito- ja palvelulaitosten sekä muuhun tarpeelliseksi katsomaansa käyttöön.

43 § Erityinen toimivalta elinvoimapalveluiden toimialalla

Elinvoimajaosto päättää:

- 1) maankäytön suunnitelmien valmistelusta, kaupungin kiinteistö- ja mittaustoimesta sisältäen paikkatiedot, kaupungin maaomaisuuden hallinnasta, yksityisteiden avustamisesta, asuntopolitiikan koordinoinnista, joukkoliikenteen palvelutasosta, kaupungin elinvoiman kehittämisestä sekä työllisyyspalveluista näitä koskevan lainsäädännön perusteella, ellei tehtävää ole tässä säännössä annettu viranhaltijan päätösvaltaan
- 2) karttojen laatimispalkkioita ja kuulutuskustannuksia koskevien maksuperusteiden vahvistamisesta asemakaava-asioissa maankäyttö- ja rakennuslain 145 §:n nojalla

- 3) yleiskaavojen ja asemakaavojen valmisteluaineiston hyväksymisestä maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:ssä tarkoitettua valmisteluvaiheen kuulemista varten
- 4) yleis- tai asemakaavan tai maankäyttöä ja kaupunkikuvaa koskevan suunnitelman tai kehittämissuunnitelman laatimisen aloittamisesta silloin, kun se ei sisälly hyväksytyyn kaavoituskatsaukseen
- 5) maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:ssä säädetystä suunnittelutarveratkaisusta ja suunnittelutarveharkintapäätöksistä perittävien maksujen määräämisestä taksan mukaisesti
- 6) tonttijakojen hyväksymisestä
- 7) kiinteistörekisterinpitoalueen laajuudesta
- 8) yksityistieavustusten sekä harkintansa ja talousarviossa osoitettujen määrärahojen mukaan myös muiden perusrakenteeseen kohdistuvien avustusten myöntämisestä
- 9) kunnan osoitejärjestelmästä
- 10) kaupungin omistamien tai hallitsemien luonnonvarojen sekä maa- ja metsätaloustuotteiden myymisestä
- 11) esi- ja perusopetuksen oppilaskuljetusten järjestämisen periaatteista opetuslautakuntaa kuultuaan
- 12) EU:n palvelusopimusasetuksessa tarkoitettun tieliikenteen toimivaltaisen viranomaisen tehtäviin kuuluvista asioista
- 13) joukkoliikenteen sekä oppilas- ja ruokakuljetuspalvelujen järjestämisestä ja hankkimisesta.

Elinvoimajohtaja:

- 1) päättää etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä ranta- asemakaava-, rantaosayleiskaava-alueella sekä alueella, jossa ei ole hyväksyttyä suunnitelmaa alueen käytöstä
- 2) päättää torien vuosipaikkojen vuokraamisesta
- 3) päättää torialueiden tilapäisestä luovuttamisesta.

Kansainvälisten asioiden erityisasiantuntija:

- 1) päättää kansainvälisen toiminnan ja monikulttuurisuuden edistämiseen yhteisöille myönnettävistä avustuksista, kun myönnettävä määrä on alle 2.000 euroa.

Maankäyttöpalvelujen johtaja:

- 1) päättää asemakaavan laatimisesta ja muutoksesta perittävien maksujen määräämisestä taksan puitteissa
- 2) päättää kiinteistönmuodostukseen liittyvien lausuntojen ja suostumusten antamisesta
- 3) päättää maanomistajalle maankäyttö- ja rakennuslain 104 ja 108 §:n perusteella määrättävästä katualueen korvauksesta
- 4) päättää yksityistielain (560/2018) mukaisesta muutoksenhaun tekemisestä
- 5) päättää maa-alueiden ostamisesta, kun maa-alueen arvo vastaa enintään kaupungin hankintaohjeiden mukaista hankintavaltuutta

- 6) päättää maa-alueiden myymisestä ja vaihtamisesta, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt hinnoitteluperusteet
- 7) päättää maa-alueiden myymisestä ja vaihtamisesta, kun kyseessä on vähäarvoinen kiinteistö tai määräala, jolle kaupungilla ei ole maankäytöllisiä tarpeita ja joka on paremmin hyödynnettävissä osana ostajan jo omistamaa kiinteistöä
- 8) päättää maa-alueiden vuokraamisesta, kun maa-alueen arvo, josta vuosivuokra lasketaan vastaa enintään kaupungin hankintaohjeiden mukaista hankintavaltuutta
- 9) päättää lunastuskorvausten koskevien maksutalletusten tekemisestä ja rahojen palautumisesta kaupungille.

Asemakaavapäällikkö:

- 1) päättää asemakaavoitukseen liittyvien lausuntojen ja suostumusten antamisesta
- 2) päättää maankäyttö- ja rakennuslain 55 §:n mukaisesti yleisten alueiden nimen, korttelin numeron ja kaupunginosan numeron muuttamisesta ajantasa-asemakaavaan
- 3) allekirjoittaa johtamansa yksikön valmistelemat suunnitelma-asiakirjat.

Yleiskaavapäällikkö:

- 1) päättää yleiskaavoitukseen liittyvien lausuntojen ja suostumusten antamisesta
- 2) allekirjoittaa johtamansa yksikön valmistelemat suunnitelma-asiakirjat.

Kiinteistöinsinööri:

- 1) määrää kiinteistö- ja lunastustoimituksiin kaupungin edustajan, jolla on oikeus hyväksyä toimituksessa tehdyt päätökset
- 2) päättää osoitenumerointiin ja huoneistotunnisteisiin kuuluvista asioista sekä katujen ja teiden osoitenimen antamisesta ja nimen muutoksista
- 3) päättää asemakaavan pohjakarttojen hyväksymisestä
- 4) päättää kiinteistötoimitusten hakemisesta Maanmittauslaitoksen kiinteistörekisterin pitoalueella.

Tonttipalveluinsinööri:

- 1) päättää tonttien varaamisesta kaupunginvaltuuston ja -hallituksen hyväksymien ohjeiden ja luovutusperusteiden mukaisesti
- 2) päättää tonttien sekä muiden kaupunkikehityspalvelujen hallintaan kuuluvien kaupungin omistamien maa- ja vesialueiden vuokralle antamisesta kaupunginvaltuuston ja -hallituksen hyväksymien ohjeiden ja luovutusperusteiden mukaisesti lukuun ottamatta pellonvuokrausta
- 3) päättää vuokratun maa-alueen myymisestä vuokralaiselle silloin, kun kaupunginvaltuusto on vahvistanut hinnoitteluperusteet
- 4) päättää kiinteistötoimitusten hakemisesta kaupungin kiinteistörekisterin pitoalueella

5) päättää kaupungin edustajasta tiekuntien kokouksessa.

Paikkatietopäällikkö:

- 1) päättää karttojen käyttöoikeuden myöntämisestä ja korvauksen perimisestä
- 2) päättää asemakaavan pohjakarttojen hyväksymisestä
- 3) päättää ilmoituksista katualueen haltuunotosta.

Liikennepalvelupäällikkö:

- 1) päättää oppilaskohtaisista esi- ja perusopetuksen oppilaskuljetuksista elinvoimajaoston hyväksymien koulukuljetusperiaatteiden mukaisesti.

Liikennesuunnittelija tai virkasuhteessa oleva kuljetuskoordinaattori päättää oppilaskohtaisista esi- ja perusopetuksen oppilaskuljetuksista elinvoimajaoston hyväksymien koulukuljetusperiaatteiden mukaisesti.

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää:

- 1) toimikunnan asettamisesta toimialaansa kuuluvan tehtävän hoitamista varten
- 2) päättää menettelystä, jota noudatetaan haettaessa ja käsiteltäessä rakentamista, ympäristönsuojelua ja ympäristöterveydenhuoltoa koskevia lupia
- 3) maankäyttö- ja rakennuslain 161 a §:ssä tarkoitetun ojan tekemisestä ja suoja- ja pumpuaseman sijoittamisesta toisen maalle
- 4) vapautuksen myöntämisestä hulevesiverkoston liittymisestä, maankäyttö- ja rakennuslaki 103 f §
- 5) hulevesien hallintaa koskevista määräyksistä, maankäyttö- ja rakennuslaki 103 j §
- 6) hulevesistä aiheutuvan haitan poistamista koskevasta määräyksestä, maankäyttö- ja rakennuslaki 103 k §
- 7) poikkeamisen myöntämisestä perustason puhdistusvaatimuksista ympäristönsuojelulain (527/2014) 156 a §:ssä tarkoitetulla alueella enintään viiden vuoden määräajaksi kerrallaan, ympäristönsuojelulaki 156 d §
- 8) rakentamistapaohjeista rakennusjärjestyksessä tarkemmin määritellyllä tavalla
- 9) tarvittaessa perustaa kaupunkikuvatoimikunnan, vahvistaa sen jäsenmäärän sekä valitsee keskuudestaan sen jäsenet ja varajäsenet. Toimikunnan tehtävänä on ennen kaikkea antaa lausuntoja rakennuslupa-asioissa. Lautakunta päättää toimikunnan muut tehtävät sekä valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Toimikunta valitsee itselleen esittelijän ja pöytäkirjanpitäjän. Toimikunta voi kuulla asiantuntijoita kokouksissaan.
- 10) maa-ainesasetuksen 4 §:n mukaisen lausunnon antamisesta toista kuntaa koskevasta lupapäätöksestä
- 11) alaisensa henkilöstön oikeudesta laatia piirustuksia ja muita suunnitelmia Salon kaupungissa sekä viranhaltijoiden oikeudesta

- olla asiantuntijana kaupungin alueella toteutettavia rakennustoimenpiteitä varten asetettavissa palkintolautakunnissa, rakennustoimikunnissa tai muissa vastaavissa elimissä
- 12) lautakunnan toimialaan kuuluvien sopimusten hyväksymisestä, ellei sopimus merkittävydeltään kuulu valtuuston toimivaltaan eikä sen hyväksymistä ole delegoitu viranhaltijalle
  - 13) toimialaansa kuuluvien avustusten myöntämisestä
  - 14) palveluistaan perittävistä maksuista ja niiden perusteista kuten hallintosäännön 85 §:ssä säädetään
  - 15) lautakunnan alaisesta henkilöstöorganisaatiosta ja sen johtamisesta siltä osin kuin niistä ei ole määrätty hallintosäännössä eikä kysymys ole koko organisaatiota koskevasta muutoksesta
  - 16) maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain (210/2010), lomituspalvelulain (1231/1996), tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022) ja Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan tunnistamis- ja tiedonantojärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain (987/1997) mukaan kaupungille kuuluvista tehtävistä siltä osin kuin niitä ei ole hallintosäännössä annettu viranhaltijan ratkaisovaltaan.

Rakennus- ja ympäristölautakunta käyttää maankäyttö- ja rakennuslain, ympäristönsuojelulain, eläinlääkintähuoltolain, terveydensuojelulain sekä muiden valvottavanaan olevien lakien mukaista yleisen edun puhevaltaa mainittujen lakien mukaisessa päätöksenteossa sekä toimii maa-aineslain 7 §:n mukaisena lupaviranomaisena.

Lautakunta toimii elintarvike- ja tupakkalain mukaisena valvontaviranomaisena, terveydensuojelulain tarkoittamana terveydensuojeluviranomaisena, lääkelain mukaisena nikotiinivalmisteiden myynnin lupa- ja valvontaviranomaisena sekä vastaa eläinlääkintähuoltolain mukaisten kunnalle kuuluvien tehtävien järjestämisestä.

Lautakunta päättää menettelystä, jota noudatetaan haettaessa ja käsiteltäessä rakentamista koskevia lupia.

Rakennus- ja ympäristölautakunta voi kunnan ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) sekä ulkoilulain mukaisesti siirtää toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle, jos kysymys ei ole hallinnollisen pakon käyttämisestä.

Rakennus- ja ympäristölautakunta voi siirtää sille elintarvikelain, terveydensuojelulain, tupakkalain ja lääkelain mukaan kuuluvaa toimivaltaa alaiselleen viranhaltijalle. Rakennus- ja ympäristölautakunta voi siirtää toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle myös elintarvikelain 55-59 ja 67 §:ssä tarkoitettujen hallinnollisten pakkokeinojen osalta.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja toimii maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuna rakennustarkastajana.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja:

- 1) päättää rakennusluvan myöntämisestä
- 2) päättää toimenpide-, maisematyö- ja purkulupien myöntämisestä sekä käyttötarkoituksen muutoksesta
- 3) päättää maankäyttö- ja rakennuslain 122 §:n mukaisen vastaavan työnjohtajan ja 122 a §:n erityisalan työnjohtajan hyväksymisestä
- 4) käsittelee maankäyttö- ja rakennuslain 127 §:n mukaiset purkamisilmoitukset
- 5) päättää maankäyttö- ja rakennuslain 143 §:ssä säädetystä luvan voimassaolon jatkamisesta
- 6) päättää maankäyttö- ja rakennuslain 145 §:n mukaisista lupa- ja valvontamaksuista vahvistetun taksan mukaisesti
- 7) päättää maankäyttö- ja rakennuslain 150 a-d §:n viranomaistarkastuksesta, asiantuntijatarkastuksesta, ulkopuolisesta tarkastuksesta ja erityismenettelystä sekä 151 §:n mukaisesta rakennuttajavalvonnasta niiden lupien osalta, joiden myöntäminen kuuluu viranhaltijan toimivaltaan
- 8) myöntää maankäyttö- ja rakennuslain 175 §:n mukaisen vähäisen poikkeuksen rakennuslupa-asian yhteydessä
- 9) päättää rakennus- ja ympäristölautakunnalta pyydetyn lausunnon ja selityksen antamisesta lautakunnan päätöksestä tehdyn valituksen johdosta, jos hän katsoo voivansa yhtyä päätökseen lopputulokseen.

Edellä mainittu viranhaltija voi kaikkien lupien osalta myöntää luvan aloittaa rakentaminen ennen kuin lupa on saanut lainvoiman.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan alaisilla viranhaltijoilla on oikeus suorittaa lautakunnalle kuuluvien valvonta- ja viranomaistehtävien toteuttamiseen liittyvät valvonta- ja tarkastustoimenpiteet.

Ympäristönsuojelutarkastaja, ympäristönsuojelusuunnittelija, ympäristöinsinööri tai ympäristönsuojelupäällikkö päättää luonnonsuojelulain 95 §:n mukaisesta luonnonmuistomerkin rauhoittamisesta yksityisen maalla.

Ympäristöterveydenhuollon osalta rakennus- ja ympäristölautakunta päättää viranhaltijoiden päätösvallasta.

Maaseutupalvelupäällikkö ja maaseutuasiantuntijat:

- 1) toimivat maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain mukaisena maaseutuelinkeinoviranomaisena kukin erikseen
- 2) päättävät laissa maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa sekä laissa maatalouden tukien toimeenpanosta kunnille säädettyistä tehtävistä. Ratkaisuvallasta kattaa ilman eri käsittelyä

yllämainittuihin lakeihin ja asetuksiin tulevat muutokset ja lisäykset.

- 3) päättävät Ruokaviraston kanssa solmitun maksajavirastosopimuksen mukaisesti kunnalle siirretyistä tehtävistä sekä muiden maa- ja metsätalousministeriön alaisten lakien määräämistä tehtävistä kukin erikseen.

Maaseutupalvelupäällikkö:

- 1) päättää maatalouden tukijärjestelmään liittyvien korvauskelpoisuuksien siirroista, myynneistä ja ostoista Salon kaupungin omistamien peltöjen osalta.
- 2) päättää tukijärjestelmien ja vastaavien ohjelmistojen käyttöoikeuksien myöntämisestä maaseutuasiamiehille ja muille yksikön työntekijöille
- 3) päättää maaseutupalveluiden toimivaltaan kuuluvien tehtävien jaosta yksikön työntekijöille ottaen huomioon komission asetuksen 885/2006 mukaiset säädökset
- 4) päättää kaupungin omistamien peltoalueiden varaamisesta ja vuokralle antamisesta
- 5) valtuutettu toimimaan Salon kaupungin puolesta viljelijätukien asioiden osalta.

44 § Erityinen toimivalta teknisten palveluiden toimialalla

Tekninen lautakunta päättää:

- 1) yleisten alueiden ja kunnan hulevesijärjestelmän sekä kaupungin omistamien rakennusten suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta, sekä ravitsemus- ja puhtaanapitopalveluista näitä koskevan lainsäädännön perusteella, ellei tehtävää ole tässä säännössä annettu viranhaltijan päätösvaltaan
- 2) katujen ja puistojen kunnossapitoluokituksen määräämisestä
- 3) maankäyttö- ja rakennuslain 85 §:n mukaisten katusuunnitelmien hyväksymisestä
- 4) liikennemerkkisuunnitelman hyväksymisestä
- 5) maankäyttö- ja rakennuslain 86 §:n mukaisen kadunpitovelvollisuuden alkamisesta ja lopettamisesta
- 6) maankäyttö- ja rakennuslain 90 §:n mukaisen muun yleisen alueen kuin kadun toteuttamissuunnitelman hyväksymisestä
- 7) maankäyttö- ja rakennuslain 103 g §:n mukaisesta hulevesijärjestelmän rajakohdasta kunnan ja kiinteistön välillä
- 8) maankäyttö- ja rakennuslain 103 i §:n mukaisesta hulevesisuunnitelmasta
- 9) kaupungin ulkopuoliselle vuokraamien tilojen ja asuntojen vuokran suuruudesta
- 10) lautakunnan tehtäväalueelle kuuluvien ulkopuolisille tehtävien töiden ja tuotteiden suoritus- ja hinnoitteluperusteista
- 11) kunnan omien rakennusten pääpiirustusten ja niiden perusteella määritellyn kustannusarvion hyväksymisestä, ellei niiden hyväksymistä ole delegoitu viranhaltijalle.

Tekninen johtaja:

- 1) päättää viraston ulkopuolisille tehtävistä töistä ja tuotteista teknisen lautakunnan vahvistamien yleisten perusteiden mukaisesti, pois lukien Liikelaitos Salon Vesi
- 2) päättää kaupungin omien rakennusten pääpiirustusten ja lopullisen kustannusarvion hyväksymisestä kaupunginhallituksen hyväksymiä hankintaohjeita vastaavien toimivaltarajausten mukaisesti.

Infrapäällikkö:

- 1) päättää mainostelineiden, johtojen ja muiden vastaavien laitteiden sijoittamisesta katu- ja puisto- sekä muille kaupungin hallintaan kuuluville alueille
- 2) päättää kadun ja muun yleisen alueen luovuttamisesta käytettäväksi tilapäisesti työmaana (laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta 14 a §) sekä vahvistaa tarvittavat liikenteen sujuvuuden, turvallisuuden, esteettömyyden sekä muiden 14 a §:ssä mainittujen seikkojen kannalta tarpeelliset määräykset
- 3) päättää ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain (1508/2019) mukaisista ratkaisuksista
- 4) päättää teknisen lautakunnan hallintaan kuuluvien yleiseen käyttöön luovutettujen yleisten alueiden luovuttamisesta tilapäiseen käyttöön
- 5) päättää liikennejärjestelyistä ja yksittäisten liikenteenohjauslaitteiden ja nopeusrajoitusmerkkien asettamisesta
- 6) myöntää tieliikennelain (729/2018) 71 §:n mukaisen luvan liikenteen ohjauslaitteen asentamiseksi.

Kiinteistöpäällikkö:

- 1) päättää johtojen ja muiden vastaavien laitteiden sijoittamisesta kaupungin hallintaan kuuluviin rakennuksiin
- 2) päättää kaupungin omien rakennusten pääpiirustusten ja lopullisen kustannusarvion hyväksymisestä kaupunginhallituksen hyväksymiä hankintaohjeita vastaavien toimivaltarajausten mukaisesti
- 3) päättää teknisen lautakunnan hallintaan kuuluvien rakennusten ja huonetilojen vuokraamisesta ja tilapäiseen käyttöön luovuttamisesta
- 4) päättää kaupungin suoraan omistamiin vuokra-asuntoihin tehtävistä asukasvalinnoista ja vuokrasuhteen päättämisestä niiden vuokra-asuntojen osalta, joiden hallinta on teknisen lautakunnan alaisuudessa
- 5) päättää niistä vuokra-asukasvalinnoista ja vuokrasuhteen päättämisistä, jotka kaupunki on erillisellä sopimuksella ottanut hoitaakseen.

Kaupunginpuutarhuri:

- 1) päättää venepaikkojen luovuttamisesta.

45 § Liikelaitos Salon Veden johtokunnan tehtävät ja toimivalta

Johtokunta päättää:

- 1) laitoksen hankinnoista vahvistettujen hankintarajojen mukaisesti
- 2) laitoksen strategisten suunnitelmien hyväksymisestä
- 3) laitoksen riskienhallinnan suunnitelman hyväksymisestä
- 4) laitoksen sisäisen valvonnan suunnitelman hyväksymisestä
- 5) palveluista ja suoritteista perittävistä maksuista valtuuston hyväksymien hinnoitteluperiaatteiden mukaisesti
- 6) vesihuoltolain tarkoittamien teollisuuslaitosten ja muiden poikkeuksellisten liittyjien kanssa tehtävien erityissopimusten hyväksymisestä
- 7) liikelaitoksen tarvitsemien alueiden ja toimitilojen vuokraamisesta.

46 § Liikelaitos Salon Veden toimitusjohtajan tehtävät ja toimivalta

Liikelaitoksen toimitusjohtaja johtaa ja kehittää johtokunnan alaisena liikelaitoksen toimintaa, huolehtii liikelaitoksen hallinnosta sekä taloudenhoidon, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Toimitusjohtaja:

- 1) käyttää puhevaltaa johtokunnan puolesta, ellei johtokunta muuta päättä
- 2) päättää tuotteiden ja palvelujen hinnoittelusta siltä osin kuin ne eivät ole johtokunnan päätettävissä
- 3) päättää vesimaksujen määräämisestä ja maksuunpanosta
- 4) hyväksyy laitoksen liittymis- ja käyttösopimukset
- 5) antaa lausunnot kaupungin asema- ja yleiskaavoista vesihuollon osalta
- 6) hyväksyy yksityisen vesihuoltoverkoston rakentamista ja muuttamista koskevat suunnitelmat, jos liikelaitos sitoutuu vastaanottamaan verkoston myöhemmin
- 7) päättää asiakkaille myönnettävästä jäteveden käyttömaksujen korvauksista silloin, kun jätevesi ei ole joutunut viemäriin vesijohtovuodon takia kiinteistössä
- 8) antaa vesihuoltolaitoksen lausunnot hakemuksiin kiinteistön vapauttamiseksi liittämiselvällisyydestä (vesihuoltolaki 11 § ja 17 c §)
- 9) hyväksyy johtojen ja laitteiden sijoittamista koskevat sopimukset
- 10) päättää johtokunnalta pyydetyn lausunnon ja selityksen antamisesta johtokunnan päätöksestä tehdyn valituksen johdosta, jos hän katsoo voivansa yhtyä päätökseen lopputulokseen

- 11) päättää liikelaitosta koskevien tutkimuslupien myöntämisestä
- 12) päättää liikelaitoksen hallintaan kuuluvan irtaimen omaisuuden myymisestä tai luovuttamisesta, jos se arvoltaan on enintään 10.000 euroa, silloin kun toimivaltaa ei ole hallintosäännössä annettu muun viranhaltijan ratkaistavaksi
- 13) päättää liikelaitoksen tilojen tilapäisestä aukioloajoista siltä osin kuin asiaa ei ole hallintosäännössä annettu muun viranhaltijan ratkaistavaksi
- 14) päättää liikelaitoksen alaan kuuluvien palveluntuottajien ehdottamien hinnanmuutosten hyväksymisestä tai hylkäämisestä
- 15) päättää nimikemuutoksista, joihin ei sisälly korottavaa palkantarkistusta, henkilöstöjohtajaa kuultuaan
- 16) päättää toimialansa esihenkilörakenteesta
- 17) vahvistaa alaisensa henkilöstön tehtävänkuvat. Sellainen tehtävänkuku, johon sisältyy palkantarkistus, voidaan vahvistaa vasta henkilöstöjaoston palkantarkistuspäätöksen jälkeen.

47 § Hankintoja ja sopimuksia koskeva ratkaisuvallta

Hankintoja koskevasta ratkaisuvallasta määrätään kaupunginhallituksen antamissa hankintaohjeissa tai kaupunginhallituksen hankintaohjeita täydentävällä erillisellä päätöksellä.

Viranhaltijalla on oikeus päättää johtamaansa toimialaan, palvelualueen tai palveluun kuuluvien sopimusten hyväksymisestä kaupunginhallituksen hyväksymiä hankintaohjeita vastaavien toimivaltarajausten mukaisesti, mikäli hallintosäännössä ei ole muuta määrätty.

Viranhaltijalla on oikeus päättää tehtävänsä hoitamiseen kuuluvien sopimusten hyväksymisestä.

48 § Vahingonkorvauksia koskeva ratkaisuvallta

Kaupunginhallitus päättää vahingonkorvauksen myöntämisestä, kun korvauksen määrä ylittää 20.000 euroa. Kaupunginhallitus, lautakunta, elinvoimajaosto ja liikelaitoksen johtokunta päättää vahingonkorvauksen myöntämisestä toimialueellaan, kun korvauksen määrä ylittää 10.000 euroa.

Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat ja Liikelaitos Salon Veden toimitusjohtaja päättävät vahingonkorvauksen myöntämisestä toimialueellaan, kun korvauksen määrä on enintään 10.000 euroa.

Kaupunginlakimiehet päättävät vahingonkorvauksesta 5.000 euroon asti silloin, kun kaupunki on korvausvelvollinen, kun asiaa ei ole kohdistettavissa tietylle toimialalle taikka kun vahingon korvaaminen katsotaan kohtuulliseksi.

49 § Toimivallan edelleen siirtäminen

Toimielin ja viranhaltija voivat delegointipäätöksellä siirtää niille tässä luvussa määrättyä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranomaiselle. Se, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen.

50 § Asiakirjan antamista koskeva ratkaisuvallta

Valtuuston asiakirjoja koskevat tietopyynnöt ratkaisee hallintojohtaja. Kaupunginhallituksen ja lautakuntien asiakirjoja koskevat tietopyynnöt ratkaisee toimielimen esittelijä.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 4 ja 14 §:n 1 momentissa tarkoitettu kunnallinen toimielin voi siirtää toimialaansa kuuluvan asiakirjan antamista koskevaa viranomaisen ratkaisuvalltaa alaiselleen viranhaltijalle.

51 § Asian ottaminen kaupunginhallituksen, lautakunnan, jaoston tai johtokunnan käsiteltäväksi

Otto-oikeuden käyttämisessä noudatetaan kuntalain 92 §:n säännöksiä.

Asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen puheenjohtaja tai kaupunginjohtaja.

Asian ottamisesta lautakunnan tai jaoston käsiteltäväksi voi päättää lautakunta tai jaosto, sen puheenjohtaja tai sen esittelijä, jollei ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Asian ottamisesta liikelaitoksen johtokunnan käsiteltäväksi päättää johtokunta, sen puheenjohtaja tai liikelaitoksen toimitusjohtaja. Jos asia on päätetty ottaa sekä liikelaitoksen johtokunnan että kaupunginhallituksen käsiteltäväksi, asia käsitellään kaupunginhallituksessa.

52 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen

Kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen ja kaupunginhallituksen jaoston on ilmoitettava kaupunginhallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista kaupunginhallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Lautakunnan alaisen viranomaisen sekä lautakunnan jaoston on ilmoitettava lautakunnalle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista lautakunta on ilmoittanut, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Elinvoimajaoston alaisen viranomaisen on ilmoitettava elinvoimajaostolle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun

ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista jaosto on ilmoittanut, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Liikelaitoksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava johtokunnalle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista johtokunta on ilmoittanut, ettei se käytä otto-oikeutta.

Ilmoitus on tehtävä neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta. Ilmoitus tehdään sähköisesti niille viranomaisille, joilla on otto-oikeus.

Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta kaupunginhallituksen, lautakunnan tai johtokunnan käsiteltäväksi.

6. LUKU VARAUTUMINEN SEKÄ TOIMIVALTA POIKKEUSOLOISSA JA NORMAALIOLOJEN HÄIRIÖTILANTEISSA

53 § Varautuminen ja valmiussuunnittelu

Kaupunginhallitus päättää varautumisen ja valmiussuunnittelun järjestämisen käytännön toteutuksesta valtuuston päättämien periaatteiden mukaisesti.

Kaupungin varautumista johtaa kaupunginjohtaja.

Toimialajohtajat vastaavat palvelutuotannon toimialansa osalta varautumisesta ja valmiussuunnittelusta.

54 § Normaalista toimivallasta poikkeaminen ja raportointi

Hallintosäännön muiden lukujen toimivaltamääräyksistä voidaan poiketa välttämättömän syyn vuoksi silloin, kun päätöksentekoa ei kyetä normaalitoimivaltuuksin riittävällä tavalla järjestämään. Tällaisia syitä voivat olla esimerkiksi henkeen ja terveyteen kohdistuvat uhat sekä elintärkeiden palveluiden keskeytymiseen, talouteen, kiinteistöihin, muuhun omaisuuteen tai ympäristöön kohdistuvat uhat, jotka aiheuttavat välittömän vaaran tai muun vakavan toiminnallisen tai taloudellisen riskin.

Kaupunginjohtaja voi käyttää normaalista toimivallasta poikkeavaa päätösvaltaa kaupungin palvelujen turvaamiseksi ja tilanteen normalisoimiseksi välttämättömän syyn vuoksi.

Toimialajohtaja voi käyttää normaalista toimivallasta poikkeavaa päätösvaltaa kunnan palvelujen turvaamiseksi ja tilanteen

normalisoimiseksi omalla toimialallaan välttämättömän syyn vuoksi, ellei kaupunginjohtaja päätä asiasta.

Kaupunginhallitukselle tulee raportoida 54 §:ään perustuvalla toimivallalla tehdyistä päätöksistä.

55 § Normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan käyttöön ottaminen määräajaksi kaupunginhallituksen päätöksellä

Kaupunginhallitus voi vahvistaa kaupunginjohtajan ja toimialajohtajan normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan määräajaksi 54 §:ssä mainitun välttämättömän syyn vuoksi. Kaupunginhallitus voi vahvistamisen sijaan, sekä ennen määräajan päättymistä todeta, ettei normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan käytölle ole enää perusteita.

56 § Toimielimen koolle kutsuminen normaalista poikkeavasti

Toimielin voidaan kutsua koolle heti, jos 54 §:n mukainen välttämätön syy sitä edellyttää. Valtuuston kokouskutsu on kuitenkin annettava viimeistään neljä päivää ennen kokousta.

Jos valmiuslain 108 § on otettu käyttöön poikkeusoloissa, valtuuston kokous voidaan kutsua koolle heti. Valmiuslain 108 §:n 2 momentin mukaan, jos valtuustoa ei saada koolle päätösvaltaisena ja painavat syyt edellyttävät välitöntä päätöksentekoa, kaupunginhallituksella on oikeus päättää niistä asioista, jotka koskevat kaupungin hallinnon järjestämistä, johto- ja hallintosääntöä, toimivallan siirtämistä, talousarviota ja veroja sekä muista valtuuston päätettäväksi säädettyistä asioista. Kaupunginhallituksen päätös on voimassa, kunnes valtuusto on päättänyt asiasta.

Muutoin noudatetaan tämän hallintosäännön määräyksiä.

7. LUKU TOIMIVALTA HENKILÖSTÖASIOISSA

57 § Kaupunginhallituksen toimivalta henkilöstöasioissa

Kaupunginhallitus päättää henkilöstöä koskevista strategisista linjauksista.

58 § Henkilöstöjaoston toimivalta henkilöstöasioissa

Henkilöstöjaosto päättää:

- 1) paikallisten sopimusten hyväksymisestä
- 2) virka- ja työehtosopimuksen määräyksen soveltamisesta, kun soveltaminen sopimuksessa määrätyissä rajoissa on jätetty kunnan harkintaan

- 3) henkilöstöasioita koskevien yleisten toimintalinjausten antamisesta
- 4) työn vaativuuden arvioinnin hyväksymisestä ja työntekijän/viranhaltijan siirrosta eri vaativuusryhmään, eri sopimuksen piiriin ja eri hinnoittelukohtaan
- 5) harkinnanvaraisista tai työn vaativuuden muutoksiin perustuvista palkkojen muutoksista
- 6) henkilökohtaisen lisän perusteista, maksatuksen periaatteista ja päätösvallasta
- 7) kertapalkkioista virka- ja työehtosopimuksen mukaisesta muusta erityisestä syystä
- 8) kertapalkkioiden suuruudesta, poislukien viranhaltijoiden ja työntekijöiden kokouspalkkiot
- 9) henkilökunnan harkinnanvaraisista luontaiseduista
- 10) nimikemuutokset, joihin sisältyy palkantarkistus
- 11) koulutussuunnitelman hyväksymisestä
- 12) henkilökunnan työterveyshuollon järjestämisestä
- 13) palvelussuhteiden täyttämiseen annettavien lupien periaatteista
- 14) kaupunginhallitukselle annettavasta henkilöstöstrategiaehdotuksesta
- 15) niistä palvelussuhteen ehdoista ja sopimusten tulkinnoista, joita ei erikseen tässä säännössä ole määrätty muulle viranomaiselle
- 16) kaupungin rekrytointiohjeen hyväksymisestä.

Mikäli toimivallasta henkilöstöasioissa ei ole säädetty laissa eikä määrätty hallintosäännössä, toimivalta on henkilöstöjaostolla.

59 § Viran perustaminen ja lakkauttaminen sekä virkanimikkeen muuttaminen

Kaupunginvaltuusto päättää niiden virkojen perustamisesta, lakkauttamisesta ja virkanimikkeen muutoksista, joiden osalta se päättää palvelussuhteeseen ottamisesta.

Kaupunginhallitus päättää muiden virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta.

60 § Virkasuhteen muuttaminen työsuhteeksi

Kaupunginhallitus päättää virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi.

61 § Kelpoisuusvaatimukset

Henkilöstön kelpoisuudesta on voimassa, mitä siitä on säädetty tai viran perustamispäätöksessä taikka muutoin määrätty. Kelpoisuusehdot niiden virkojen osalta, joista tämä määräys puuttuu, päättää valinnan suorittava viranomainen. Kaupunginvaltuustossa täytettävien virkojen osalta kelpoisuusehdoista päättää kaupunginhallitus.

Jos henkilö otetaan virkasuhteeseen ilman, että tehtävää varten on perustettu virkaa, kelpoisuusvaatimuksista päättää virkasuhteeseen ottava viranomainen.

Henkilöstöltä vaadittavasta kelpoisuudesta pidetään erillistä luetteloa.

62 § Haettavaksi julistaminen

Viran tai virkasuhteen julistaa haettavaksi virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomainen. Kun virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomainen on valtuusto, viran tai virkasuhteen julistaa kuitenkin haettavaksi kaupunginhallitus.

Työsuhteiden osalta noudatetaan kaupungin rekrytointiohjetta.

63 § Palvelusuhteeseen ottaminen ja palkkauksen vahvistaminen

Kaupunginvaltuusto valitsee kaupunginjohtajan.

Kaupunginhallitus valitsee toimialajohtajat, palvelualueiden johtajat sekä sisäisen tarkastajan.

Liikelaitos Salon Veden johtokunta valitsee liikelaitoksen toimitusjohtajan.

Esihenkilö valitsee määräaikaisen henkilöstön enintään vuoden pituiseen virkasuhteeseen tai työsopimussuhteeseen silloin, kun valinta muutoin kuuluu kaupunginhallitukselle.

Muutoin esihenkilöasemassa olevan viranhaltijan tai työntekijän valitsee tämän esihenkilön esihenkilö.

Esihenkilöt valitsevat alaisensa, mikäli valinnasta ei ole muita määräyksiä hallintosäännössä.

Viranhaltijat voivat siirtää tässä pykälässä tarkoitetun päätösvaltansa alaiselleen viranhaltijalle. Siirtämispäätöksessä voidaan määrätä, että valinta suoritetaan esittelystä tai että asianomaista esihenkilöä kuullaan ennen valintapäätöstä.

Kaupunginhallitus vahvistaa kaupunginjohtajan, toimialajohtajien, palvelualuejohtajien ja sisäisen tarkastajan palkan.

Muutoin palkkauksen vahvistaa valinnan suorittanut viranomainen, jos palkkausta ei koroteta aiemmasta palkasta. Uusien virkojen ja työsuhteiden palkkauksen vahvistamista koskevat määräykset annetaan talousarvion yhteydessä.

Virkasuhteeseen ottava viranomainen päättää koeajan määräämisestä ja työsuhteeseen ottava esihenkilö sopii koeajasta.

64 § Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaminen

Ehdollisen valintapäätöksen virkasuhteeseen valinnasta vahvistaa kyseisen virkasuhteen esihenkilö. Valtuuston ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa kuitenkin kaupunginhallitus.

Ehdollisen valintapäätöksen raukeamisen toteaa päätöksellään palvelussuhteeseen ottamisesta päättänyt viranomaisen.

Kaupunginhallitus voi siirtää edellä mainitun päätösvaltansa alaiselleen viranhaltijalle.

65 § Virkaan ottaminen virkaan valitun irtisanouduttua ennen virkatoimituksen alkamista

Jos haettavana olleeseen virkaan tai virkasuhteeseen valittu irtisanoutuu ennen virantoimituksen alkamista, eikä varalle ole valittu ketään, voidaan viranhaltija valita niiden virkaa tai virkasuhdetta hakeneiden joukosta, jotka ilmoittavat hakemuksensa olevan edelleen voimassa.

66 § Viranhaltijan siirtäminen toiseen virkasuhteeseen

Viranhaltijan siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 24 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa päättää toimialallaan toimialajohtaja ja muissa tilanteissa kaupunginjohtaja.

Hallintosäännön 63 §:n 2 mom mukaisten viranhaltijoiden siirtämisestä päättää kaupunginhallitus.

67 § Virkaan ottaminen palvelussuhdetta koskevien uudelleenjärjestelyjen vuoksi

Henkilö voidaan ottaa virkaan ilman julkista hakumenettelyä sellaiseen virkasuhteeseen, johon henkilö on tarkoituksenmukaista ottaa hänen palvelussuhteitaan koskevien uudelleenjärjestelyjen vuoksi.

68 § Virantoimituksesta pidättäminen

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijalain 48 §:n mukaan valtuusto päättää kaupunginjohtajan virantoimituksesta pidättämisestä. Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja voi ennen valtuuston kokousta päättää kaupunginjohtajan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Kaupunginhallitus ja lautakunta päättävät alaisensa viranhaltijan virantoimituksesta pidättämisestä.

Kaupunginjohtaja voi ennen kaupunginhallituksen kokousta päättää kaupunginhallituksen alaisen viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Toimialajohtaja voi toimialallaan ennen toimielimen kokousta päättää toimielimen alaisen viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Liikelaitos Salon Veden toimitusjohtaja voi ennen johtokunnan kokousta päättää johtokunnan alaisen viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

69 § Lomauttaminen

Kaupunginhallitus päättää henkilöstön lomauttamisen periaatteista.

Viranhaltijan ja työntekijän lomauttamisesta toistaiseksi tai määräajaksi päättää lomautettavan esihenkilö.

70 § Palvelusuhteen päättymisen

Palvelussuhteen purkamisesta koeajalla, irtisanomisesta, purkamisesta ja purkautuneena pitämisestä ja niitä lievemmistä työnjohdollisista toimenpiteistä päättää palvelussuhteeseen ottava viranomainen/esihenkilö.

Viranhaltijan ilmoitus virkasuhteen irtisanomisesta ja työntekijän ilmoitus työsuhteen irtisanomisesta saatetaan palvelussuhteeseen ottamisesta päättäneen viranomaisen tietoon.

71 § Palkan takaisinperiminen

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun virkasuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden takaisinperinnästä päättää kaupunginjohtajan osalta kaupunginhallituksen puheenjohtaja. Muun henkilöstön osalta aiheettomasti maksetun palkan tai muun taloudellisen etuuden takaisinperinnästä päättää henkilöstöjohtaja.

72 § Ratkaisuvallta muissa henkilöstöasioissa

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja päättää:

- 1) kaupunginjohtajan harkinnanvaraisten palkallisten ja palkattomien virkavapaiden myöntämisestä sekä sellaisten virkavapaiden myöntämisestä, joihin on lain tai virkaehtosopimuksen nojalla ehdoton oikeus
- 2) kaupunginjohtajan koulutukseen osallistumisesta ja virkamatkamääräyksistä
- 3) tarvittaessa tilapäisen sijaisen määräämisestä
- 4) kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 19 §:n nojalla terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä kaupunginjohtajalta sekä kaupunginjohtajan määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin
- 5) kaupunginjohtajalle kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 45 §:n nojalla maksettavasta korvauksesta.

Esihenkilö päättää välittömien alaistensa:

- 1) vuosilomat
- 2) sellaiset virka- ja työvapaat, joihin on lainsäädännön tai virka- ja työehtosopimuksen nojalla ehdoton oikeus
- 3) harkinnanvaraiset palkattomat virka- ja työvapaat

- 4) virkamatkamääräykset
- 5) lisä-, yli-, lauantai-, sunnuntaityöstä ja varallaolomääräykset
- 6) terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä ja terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin määräämisestä
- 7) henkilön luotettavuuden varmistamiseksi tarvittavien tietojen pyytämisestä
- 8) koulutukseen osallistumisesta
- 9) oman auton käyttöoikeudesta
- 10) sivutoimilupien ja sivutoimi-ilmoitusten hyväksymisestä ja niiden peruuttamisesta
- 11) virkasuhteen ja työsuhteen muuttamisesta osa-aikaiseksi
- 12) viranhaltijalle kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 45 §:n nojalla maksettavasta korvauksesta.

Henkilöstöjohtaja:

- 1) päättää vuosisidonnaisten lisien, ammattialalisten sekä työkokemuslisien myöntämisestä
- 2) päättää harkinnanvaraisen palkallisen virkavapauden ja työloman myöntämisestä.

Mikäli tässä luvussa ei ole toisin määrätty, virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten määräysten soveltamisesta päättää henkilöstöjaosto.

73 § Henkilöstökokoukset

Toimialajohtajien tulee huolehtia palvelualueellaan henkilöstökokousten ja työpaikkakokousten säännöllisestä järjestämisestä. He vastaavat siitä, että palvelualueella noudatetaan välitöntä ja edustuksellista yhteistoimintaa.

8. LUKU TIEDONHALLINNAN JA ASIAKIRJAHALLINNON JÄRJESTÄMINEN

74 § Kaupunginhallituksen tiedonhallinnan tehtävät

Kaupunginhallitus vastaa siitä, että tiedonhallintalain 4.2 §:n vastuut, käytännöt ja valvonta on määritelty kunnassa.

Tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut ovat:

- 1) vastuu tiedonhallintalain mukaisten kuvausten koostamisesta ja ylläpidosta (tiedonhallintamalli (5 §), muutosvaikutusten arviointi (5 §) ja asiakirjajulkisuutta koskeva kuvaus (28 §))
- 2) vastuu 19 §:ssä säädetystä tietoaineistojen sähköiseen muotoon muuttamisesta ja saatavuudesta
- 3) vastuu tietoturvallisuusjärjestelyistä, tietojärjestelmien toiminnasta ja yhteentoimivuudesta sekä tietovarantojen yhteentoimivuudesta (2 §:n 13 kohta, 5 §, 12–17 §, 22–24 §)

- 4) vastuu asianhallinnan ja palvelujen tiedonhallinnan järjestämisestä sekä tietoaineistojen säilyttämisen järjestämisestä (21 §, 25–27 §).

75 § Kaupunginhallituksen asiakirjahallinnon tehtävät

Kaupunginhallitus vastaa siitä, että arkistotoimen vastuut, käytännöt ja valvonta on määritelty kaupungin viranomaisen tehtävissä.

Kaupunginhallituksen tulee huolehtia arkistolain 7–9 §:n mukaisista velvoitteista:

- 1) määrätä kaupungin asiakirjahallintoa, arkistointia ja arkistonmuodostusta johtava viranhaltija
- 2) antaa tarkemmat määräykset asiakirjahallinnon hoitamisesta ja toimialojen vastuuhenkilöiden tehtävistä
- 3) päättää tiedonohjaussuunnitelman (AMS, TOS) yleisistä periaatteista (sisältö, laadinnan vastuut, vahvistaminen käyttöön, valvonta ja seuranta)
- 4) nimetä kunnan arkistonmuodostajat.

76 § Asiakirjahallintoa ja arkistointia johtavan viranhaltijan tehtävät

Asiakirjahallintoa johtava viranhaltija johtaa kaupunginhallituksen alaisena asiakirjahallintoa ja vastaa kaupungin pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista sekä lisäksi:

- 1) vastaa kaupunginhallituksen asiakirjahallinnon viranomaistehtävien valmistelusta ja täytäntöönpanosta
- 2) ohjaa ja kehittää asiakirjahallintoa osana kaupungin tiedonhallintaa
- 3) hyväksyy tiedonhallinnan, säilytyksen ja arkistoinnin ohjeistuksen
- 4) vastaa kaupunginarkistosta ja pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista
- 5) laatii kaupungin tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon ohjeen ja valvoo, että tehtävät hoidetaan annettujen ohjeiden mukaisesti
- 6) huolehtii tiedonhallinnan ja asiakirjahallintoon liittyvästä koulutuksesta ja neuvonnasta
- 7) päättää määräjän säilytettävien tietoaineistojen säilytysajoista ja säilytysmenetelmistä
- 8) päättää tietoaineistojen hävittämistavasta
- 9) päättää tietoaineistojen lainauksesta kaupunginarkiston ulkopuolelle
- 10) päättää kaupunginarkiston tietoaineistojen käyttämisestä tutkimustarkoituksiin.

II OSA Talous ja valvonta

9. LUKU TALOUDENHOITO

77 § Talousarvio ja taloussuunnitelma

Kaupunginhallitus hyväksyy suunnittelukehyykset ja talousarvion laadintaohjeet.

Toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa.

Valtuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, liikelaitoksen talousarvion sitovat erät ja liikelaitoksen sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä.

78 § Talousarvion täytäntöönpano

Kaupunginhallitus, lautakunnat, elinvoimajaosto ja liikelaitoksen johtokunta hyväksyvät talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelmansa. Toimielin voi siirtää käyttösuunnitelman hyväksymistä koskevaa toimivaltaa alaiselleen viranhaltijalle.

Liikelaitoksen johtokunta hyväksyy valtuuston hyväksymään talousarvioon perustuvan liikelaitoksen talousarvion.

Valtuusto voi talousarvion yhteydessä hyväksyä erilliset talousarvion täytäntöönpano-ohjeet.

79 § Toiminnan ja talouden seuranta

Toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista kuukausittain.

Toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetyllä tavalla.

80 § Talousarvion sitovuus

Talousarviosta päättäessään valtuusto määrittelee, mitkä ovat valtuuston sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet. Valtuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset siitä, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnan viranomaisia.

Kaupunginhallitus voi päättää sellaisen maksun suorittamisesta, joka on kuntaa sitova ja kiireellisesti maksettava, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä. Kaupunginhallituksen on viipymättä tehtävä valtuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.

81 § Talousarvion muutokset

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen valtuustolle ei voi enää tehdä talousarvion muutosehdotusta.

Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnan tavoitteiden tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutukset määrärahoihin.

Valtuusto päättää toimielinten määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, kun organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.

Liikelaitoksen johtokunta päättää liikelaitoksen johtokuntatasoisten sitovien tavoitteiden muutoksista. Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden muutoksista päättää valtuusto.

82 § Omaisuuden luovuttaminen ja vuokraaminen

Kaupungin omaisuuden luovuttamisesta ja vuokraamisesta päättää kaupunginhallitus valtuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti, ellei hallintosäännössä muuta määrätä. Kaupunginhallitus voi siirtää toimivaltaansa muille toimielimille ja viranhaltijoille.

83 § Poistosuunnitelman hyväksyminen

Valtuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet.

Kaupunginhallitus hyväksyy hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat.

Kaupunginhallitus vahvistaa talousarvion yhteydessä poistolaskennan pohjana sovellettavat kriteerit.

84 § Rahatoimen hoitaminen

Kaupungin rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen.

Valtuusto päättää kaupungin kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista. Valtuusto päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.

Kaupunginhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kaupunginhallitus voi siirtää lainan ottamiseen ja antamiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle. Talousjohtajan päätösvaltuuksista on säännökset hallintosäännön 41 §:ssä.

Muutoin kaupungin rahatoimesta vastaa kaupunginhallitus.

Rahatoimen käytännön hoitamisesta vastaa talousjohtaja.

85 § Maksuista päättäminen

Valtuusto päättää kaupungin palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista.

Lautakunta tai elinvoimajaosto päättää toimialansa julkisoikeudellisten ja yksityisoikeudellisten maksujen suuruudesta valtuuston hyväksymien yleisten perusteiden mukaan sekä helpotuksen tai vapautuksen myöntämisestä yksittäistapauksissa kaupungille tulevan maksun tai saatavan suorittamisesta, milloin se lain tai niiden määräysten mukaan, joihin maksu tai saatava perustuu, on sallittua, ellei tehtävää ole tässä säännössä annettu viranhaltijalle.

Kaupunginhallitus tekee vastaavat päätökset muista kuin lautakunnan toimialaan kuuluvista maksuista.

86 § Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut

Pöytäkirjanotteesta, kopiosta tai muusta tulosteesta peritään sivukohtainen maksu.

Jos tiedon esille hakeminen vaatii erityistoimenpiteitä, tiedonhausta peritään kiinteä perusmaksu, joka porrastetaan haun vaativuuden mukaan. Kopiosta ja tulosteesta peritään tällöin kiinteän perusmaksun lisäksi sivukohtainen maksu.

Kaupunginhallitus päättää tarkemmin asiakirjojen antamisesta perittävien maksujen perusteista ja euromääristä.

10. LUKU ULKOINEN VALVONTA

87 § Ulkoinen ja sisäinen valvonta

Kaupungin hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Sisäinen valvonta on osa johtamista. Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

88 § Tarkastuslautakunnan kokoukset

Tilintarkastajalla on läsnäolo- ja puheoikeus lautakunnan kokouksissa. Tilintarkastajalla ja lautakunnan määräämillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on läsnäolovelvollisuus lautakunnan kokouksessa lautakunnan niin päättäessä.

Kaupunginhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakunnan kokouksiin.

Tarkastuslautakunnan päätökset tehdään ilman viranhaltijaesittelyä puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Kokousmenettelyssä noudatetaan muutoin 16 luvun määräyksiä.

89 § Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi

Sen lisäksi, mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunta:

- 1) hyväksyy tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelman
- 2) seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi
- 3) huolehtii, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa
- 4) tekee aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

90 § Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnan määräämälle henkilölle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoituksen tarkastuslautakunnalle tiedoksi.

Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä.

Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

91 § Tilintarkastusyhteisön valinta

Valtuusto valitsee tarkastuslautakunnan esityksestä enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön. Yhteisön on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja.

92 § Tilintarkastajan tehtävät

Tilintarkastajan tehtävistä säädetään kuntalain 123 §:ssä.

93 § Tarkastuslautakunnan antamat tehtävät

Tilintarkastaja voi ottaa tarkastuslautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan kanssa.

94 § Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi

Tilintarkastuskertomuksesta säädetään kuntalain 125 §:ssä.

Tilintarkastaja ilmoittaa havaitsemistaan olennaisista epäkohdista viipymättä kaupunginhallitukselle annettavassa tilintarkastuspöytäkirjassa. Tilintarkastuspöytäkirja annetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle.

Tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnan määräämällä tavalla.

11. LUKU SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

95 § Kaupunginhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä

- 1) hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat
- 2) valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti
- 3) vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan

- 4) antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta, merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

96 § Lautakunnan, elinvoimajaoston ja johtokunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Lautakunta, elinvoimajaosto ja liikelaitoksen johtokunta vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Raportointi tulee toimittaa hyväksytyin raportointikäytännön mukaisesti.

97 § Kaupunginjohtajan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Kaupunginjohtaja:

- 1) hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta
- 2) vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta
- 3) antaa tarkastuslautakunnalle vuosittain selvityksen, miten sisäistä tarkastusta on ohjeistettu ja sen toimintaa seurattu ja hyödynnetty.

98 § Viranhaltijoiden ja esihenkilön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Toimialajohtajat, liikelaitoksen johtaja sekä palvelualueiden ja palveluiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan, palvelualueillaan ja palveluissaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Toimintayksiköiden esihenkilöt vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

99 § Sisäisen tarkastuksen tehtävät

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää

toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle.

Sisäisen tarkastuksen toiminnon tarkoitus, tehtävät ja vastuut määritellään kaupunginhallituksen hyväksymässä sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa.

III OSA Valtuusto

12. LUKU VALTUUSTON TOIMINTA

100 § Valtuuston toiminnan järjestelyt

Valtuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle kaupunginhallituksen puheenjohtaja. Kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu. Valtuustossa on kolme varapuheenjohtajaa. Ennen puheenjohtajiston vaalia valtuusto päättää puheenjohtajiston toimikaudesta.

Valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua johtaa valtuuston puheenjohtaja, jollei valtuusto toisin päättä.

101 § Valtuustoryhmän muodostaminen ja valtuustoryhmän nimi

Valtuutetut voivat muodostaa valtuustoryhmiä valtuustotyöskentelyä varten.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä ja puheenjohtajasta on annettava valtuuston puheenjohtajalle kirjallinen ilmoitus. Kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen on allekirjoitettava ilmoitus.

Valtuustoryhmänä pidetään myös yhtä valtuutettua, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Valtuusto hyväksyy valtuustoryhmien nimet. Nimi ei saa olla sopimaton. Uuden valtuustoryhmän nimestä ei saa aiheutua sekaantumisvaaraa jo olemassa olevan valtuustoryhmän nimeen.

102 § Muutokset valtuustoryhmän kokoonpanossa

Valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle valtuustoryhmään liittymisestä ja siitä eroamisesta. Liittymisilmoituksessa on oltava asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle.

103 § Istumajärjestys

Valtuutetut istuvat kokouksessa valtuustoryhmittäin puheenjohtajan hyväksymän istumajärjestyksen mukaisesti.

104 § Valtuustoryhmien puheenjohtajaneuvoston kutsuminen ja tehtävät

Valtuuston puheenjohtaja kutsuu valtuuston puheenjohtajistosta ja vaaleissa mukana olleiden puolueiden muodostamien ryhmien puheenjohtajista koostuvan puheenjohtajaneuvoston, joka sopii muista kuin hallintosäännössä määrätyistä valtuuston kokoustoimintaa ja kyselytuntia koskevista käytännön toimista. Neuvostossa voi olla muitakin jäseniä valtuuston puheenjohtajan harkinnan mukaan.

13. LUKU VALTUUSTON KOKOUKSET

105 § Valtuuston varsinainen kokous ja sähköinen kokous

Valtuusto voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous). Yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata valtuuston sähköistä kokousta Internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa.

Valtuuston suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

Kaupunginhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että sähköisiin kokouksiin tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

106 § Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsussa on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous ja ilmoitettava verkko-osoite sekä tila, jossa yleisö voi seurata kokousta. Kokouskutsussa on mainittava, jos osa kokousasioista käsitellään suljetussa kokouksessa.

Kokouskutsu on lähetettävä vähintään viisi päivää ennen valtuuston kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kunnan verkkosivuilla.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

107 § Esityslista

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset valtuuston päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jollei erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Valtuusto päättää, kuinka monelle varavaltuutetulle esityslista toimitetaan.

108 § Sähköinen kokouskutsu

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti. Tällöin kaupunginhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

109 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kaupungin verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Erityisestä syystä verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäinen kokousasia. Esityslistan liitteitä julkaistaan kaupungin verkkosivuilla harkinnan mukaan ottaen huomioon kaupungin asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

110 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta.

111 § Varavaltuutetun kutsuminen

Valtuutetun, joka ei pääse kokoukseen tai on esteellinen käsittelemään esityslistalla olevaa asiaa, on viipymättä ilmoitettava esteestä tai esteellisyydestä valtuustoryhmän puheenjohtajalle.

Ilmoitus voidaan jättää myös kaupunginvaltuuston pöytäkirjanpitäjälle tai muulle hänen määräämälleen.

Saatuun valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä valtuustoryhmän puheenjohtajan, valtuuston pöytäkirjanpitäjän tai hänen määräämänsä henkilön on kutsuttava valtuutetun sijaan kuntalain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu varavaltuutettu. Varavaltuutetut kutsutaan kokoukseen noudattaen heidän sijaantulojärjestystään.

112 § Läsnäolo kokouksessa

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja kaupunginjohtajan on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Kaupunginhallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.

Nuorisovaltuusto voi nimetä valtuuston kokoukseen edustajansa, jolla on läsnäolo-, puhe- ja aloiteoikeus. Nuorisovaltuuston edustajalla ei kuitenkaan ole läsnäolo-oikeutta valtuuston suljetussa kokouksessa.

Valtuusto päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

113 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä.

Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Nimenhuudon jälkeen saapuvan valtuutetun on ilmoitettava välittömästi puheenjohtajalle. Poistumisesta kesken kokouksen on ilmoitettava puheenjohtajalle.

Kun varavaltuutettu osallistuu kokoukseen ja asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan valtuutettu saapuu kesken kokouksen, tulee valtuutettu välittömästi varavaltuutetun tilalle.

Puheenjohtaja voi kokouksen kestäessä tai kokoustaun päätyttyä tarvittaessa todeta uudelleen läsnäolijat.

Mikäli puheenjohtaja toteaa valtuuston menettäneen päätösvaltaisuuden, hänen on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

114 § Kokouksen johtaminen

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa säädetään kuntalain 102 §:ssä.

115 § Puheenjohtajan luovuttaminen varapuheenjohtajalle

Puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohtajan kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

116 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

117 § Esteellisyys

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava paikaltaan. Jos asia käsitellään suljetussa kokouksessa, esteellisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys valtuuston ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyt selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava paikaltaan.

Henkilö, jonka esteellisyyden valtuusto ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa.

Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

118 § Asioiden käsittelyjärjestys

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päättä.

Kaupunginhallituksen ehdotus on käsittelyn pohjana (pohjaehdotus). Jos asian on valmistellut tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta, tarkastuslautakunnan tai tilapäisen valiokunnan ehdotus on pohjaehdotus.

Jos kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos ehdotus on peruutettu ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiassa, asia on poistettava esityslistalta.

119 § Puheenvuorot

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.

Puheenvuoro on pyydettävä sähköisesti, selvästi havaittavalla tavalla tai toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö.

Puheenvuorot annetaan pyydettyssä järjestyksessä. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa:

- asian käsittelyn alussa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä
- puheenvuoron kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, kaupunginjohtajalle sekä tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan puheenjohtajalle, kun käsitellään kyseisen toimielimen valmistelemia asioita
- repliikki- ja kannatuspuheenvuoron.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

Kokouksen kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta.

Kokouspaikalla puheenvuoro on pidettävä omalta paikalta tai puhujakorokkeelta.

120 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

Asia, jota käsitellään ensimmäisen kerran valtuustossa eikä esityslistaa ole toimitettu kokouskutsun yhteydessä, pannaan pöydälle seuraavaan kokoukseen, jos vähintään neljänsosa läsnä olevista valtuutetuista pyytää asian pöydällepanoa. Muissa tilanteissa asian pöydällepanosta päätetään enemmistö päätöksellä.

121 § Ehdotukset ja keskustelun päättäminen

Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

122 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen valtuuston päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa valtuuston yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen valtuuston päätökseksi.

123 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

124 § Äänestystapa ja äänestysjärjestys

Äänestys toimitetaan sähköisesti, äänestyskoneella, nimenhuudolla tai valtuuston päättämällä muulla tavalla. Äänestys toimitetaan avoimesti.

Jos äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen. Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mukaan:

- ensin otetaan äänestykseen kaksi eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta. Voittanut ehdotus asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan. Näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotukselle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tarkoittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voittanutta vastaan.
- jos asia koskee määrärahan myöntämistä, otetaan ensin äänestykseen määrältään suurimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä.
- jos ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.

125 § Äänestyksen tuloksen toteaminen

Puheenjohtaja toteaa äänestyksen tuloksena syntyvän päätöksen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräenemmistön kannatus tai yksimielisyys, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

126 § Toimenpideoite

Tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen valtuusto voi hyväksyä käsitellyyn asiaan liittyvän toimenpideoitteen. Toimenpideoite osoitetaan kaupunginhallitukselle. Se ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä saa muuttaa tai laajentaa päätöstä.

127 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Valtuuston pöytäkirjaan sovelletaan, mitä pöytäkirjan laatimisesta määrätään hallintosäännön 166 §:ssä. Pöytäkirja voidaan tarkastaa sähköisesti.

Valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

128 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenille

Valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä säädetään.

14. LUKU ENEMMISTÖVAALI JA SUHTEELLINEN VAALI

129 § Vaaleja koskevat yleiset määräykset

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, varsinaisen ja henkilökohtaisen varajäsenen muodostamat ehdokasparit on hyväksyttävä ennen vaalia.

Enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, jos yksikin sitä vaatii. Suhteellinen vaali toimitetaan aina suljetuin lipuin. Suljetussa lippuäänestyksessä äänestäjän on taitettava äänestyslippu siten, ettei sen sisältö ole näkyvässä.

Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä. Äänestysliput annetaan valtuuston puheenjohtajalle puheenjohtajan määräämässä järjestyksessä.

Äänestysliput sekä arvonnassa käytetyt liput on säilytettävä vaalipäätöksen lainvoimaisuuteen saakka. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, liput on säilytettävä suljetussa kuoressa.

130 § Enemmistövaali

Enemmistövaalissa äänen voi antaa kenelle tahansa vaalikelpoiselle ehdokkaalle tai ehdokasparille. Jos valittavia on enemmän kuin yksi,

toimielimen jäsenellä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin on valittavia henkilöitä tai ehdokasperejä. Yhdelle ehdokkaalle tai ehdokasparille voi antaa vain yhden äänen ja kaikkia ääniä ei ole pakko käyttää.

Kun enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.

131 § Valtuuston vaalilautakunta

Valtuusto valitsee toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on viisi jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

132 § Ehdokaslistojen laatiminen

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan tai ehdokasparin nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Vähintään kahden valtuutetun on allekirjoitettava ehdokaslista. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa listan valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen 134 §:ssä tarkoitetut oikaisut.

133 § Ehdokaslistojen jättäminen ja vaalitoimituksen nimenhuuto

Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.

134 § Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tarkastaa, ovatko ne asianmukaisesti laaditut. Jos listassa todetaan virheitä, annetaan asiamiehelle tilaisuus korjata virheet vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.

Jos sama henkilö on ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.

135 § Ehdokaslistojen yhdistelmä

Ehdokaslistojen oikaisuja varten varatun määräajan päätyttyä vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero.

Ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista ehdokaslistojen yhdistelmä annetaan valtuutetuille tiedoksi ja luetaan ääneen valtuustolle.

136 § Suhteellisen vaalin toimittaminen

Äänestyslippuun merkitään sen ehdokaslistan numero, jolle ääni annetaan. Valtuutetut antavat nimenhuudon määräämässä järjestyksessä valtuuston puheenjohtajalle äänestyslippunsa.

137 § Suhteellisen vaalin tuloksen toteaminen

Valtuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyyden sekä laskee ja ilmoittaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä kuntavaaleista säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka toteaa vaalin tuloksen valtuustolle.

15. LUKU VALTUUTETUN ALOITE- JA KYSELYOIKEUS

138 § Valtuutettujen aloitteet

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle. Sähköisessä kokouksessa aloite lähetetään sähköisesti kokouksen puheenjohtajan ilmoittamalla tavalla.

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kaupunginhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen sekä nuorisovaltuuston valtuustossa tekemistä ja kaupunginhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

139 § Kaupunginhallitukselle osoitettava kysymys

Vähintään neljäsosa valtuutetuista voi tehdä kaupunginhallitukselle kirjallisen kysymyksen kaupungin toiminnasta ja hallinnosta.

Kaupunginhallituksen on vastattava kysymykseen siinä ajassa kuin valtuuston puheenjohtajan kutsuma puheenjohtajaneuvosto on kyselytunnin osalta sopinut.

Jos kysymystä käsiteltäessä tehdään kannatettu ehdotus tilapäisen valiokunnan asettamisesta selvittämään kysymyksessä tarkoitettua asiaa, valtuuston on päätettävä, asetetaanko tilapäinen valiokunta. Muuta päätöstä ei asiassa saa tehdä.

140 § Kyselytunti

Valtuutetulla on oikeus esittää kaupunginhallitukselle tai kaupunginjohtajalle kyselytunnilla vastattavaksi yhteen asiaan kohdistuvia lyhyitä kysymyksiä näiden toimialaan kuuluvissa, kaupungin toimintaa koskevissa asioissa.

Valtuuston puheenjohtajan kutsuma puheenjohtajaneuvosto sopii kutakin valtuustokautta varten kyselytunnin järjestämistavasta ja käytännön menettelytavoista. Valtuuston puheenjohtaja toimii puheenjohtajana kyselytunnilla.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kaupunginjohtaja tai heidän määräämänsä vastaa kysymyksiin. Kysymyksiin vastataan saapumisjärjestyksessä, ellei puheenjohtaja toisin pääte. Vastauksen saatuaan kysymyksen esittäjällä on oikeus tehdä kaksi asiaan liittyvää lyhyttä lisäkysymystä. Kysymysten johdosta ei käydä keskustelua.

Valtuutetun, joka haluaa esittää kysymyksen, on toimitettava se kaupungin kirjaamoon ja puheenjohtajalle kirjallisena viimeistään siinä ajassa kuin valtuuston puheenjohtajan kutsuma puheenjohtajaneuvosto on kysymysten toimittamisesta sopinut. Myöhemmin toimitetut kysymykset sekä kysymykset, joihin ei kyselytunnilla ehditä vastata, siirtyvät seuraavaan kyselytuntiin.

Valtuusto ei tee päätöstä keskustelussa käsitellyistä asioista.

IV OSA Päätöksenteko ja hallintomenettely

16. LUKU KOKOUSMENETTELY

141 § Määräysten soveltaminen

Tämän luvun määräyksiä noudatetaan valtuustoa lukuun ottamatta kunnan toimielinten kokouksissa sekä soveltuvin osin toimitus- ja katselmusmiesten kokouksissa. Luvun määräyksiä noudatetaan toissijaisina hallintosäännön muihin lukuihin nähden, jollei erikseen ole toisin määrätty.

142 § Toimielimen päätösten tekotavat

Toimielin voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous).

Toimielimen kokous voi olla joko varsinainen kokous taikka sähköinen kokous.

Toimielin voi myös tehdä päätöksiä suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä ennen kokousta (sähköinen päätöksentekomenettely).

Kaupunginhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa, että sähköisiin kokouksiin ja sähköiseen päätöksentekomenettelyyn tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

143 § Sähköinen kokous

Toimielin voi pitää kokouksen sähköisesti. Suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käytyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

144 § Sähköinen päätöksentekomenettely

Toimielin voi päättää asioita sähköisessä päätöksentekomenettelyssä kuntalain 100 §:n mukaisesti. Päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää kaikkiin toimielimen päätösvaltaan kuuluviin asioihin.

145 § Kokousaika ja -paikka

Toimielin päättää kokoustensa ajan ja paikan.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

146 § Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen

päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla. Jos asia käsitellään sähköisessä päätöksentekomenettelyssä, tulee kutsussa ilmaista, mihin mennessä asia on käsiteltävä sähköisesti.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jollei erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla.

147 § Sähköinen kokouskutsu

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali voidaan lähettää sähköisesti. Tällöin kaupunginhallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että tähän tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat käytettävissä.

148 § Esityslistan ja liitteiden julkaiseminen kunnan verkkosivuilla

Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäisiä kokousasioita, joihin ei liity erityistä tiedottamisintressiä tai mikäli erityisestä syystä asian valmistelua ei julkisteta ennen päätöksentekoa. Esityslistan liitteitä julkaistaan verkossa harkinnan mukaan ottaen huomioon kunnan asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

149 § Jatkokokous

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta sekä jatkokokouksen päätöksentekotavasta.

Jatkokokouksen ajasta ja paikasta päättää puheenjohtaja. Jatkokokouksen päätöksentekomenettelyn ei tarvitse olla sama kuin alkuperäisellä kokouskutsulla on mainittu.

150 § Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen jäsenen on kutsuttava varajäsen sijaansa, mikäli hän ei pääse kokoukseen. Kun jäsen on esteellinen jossakin kokousasiassa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen yksittäisen asian käsittelyyn.

Myös puheenjohtaja, esittelijä tai pöytäkirjanpitäjä voivat toimittaa kutsun varajäsenelle.

151 § Läsnäolo kokouksessa

Toimielimen jäsenten ja esittelijän lisäksi toimielimen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus

- valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla kaupunginhallituksen kokouksessa kuntalain 18.2 §:n mukaan sekä
- kaupunginhallituksen puheenjohtajalla ja kaupunginjohtajalla muiden toimielinten kokouksessa, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä valtuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa eikä vaalilaissa säädettyjen vaalitoimielinten kokouksissa.

Toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

Toimielin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntija voi olla läsnä kokouksessa asiasta käytävän keskustelun päättymiseen asti.

Mikäli toimielin päättää antaa nuorisovaltuuston, vanhusneuvoston tai vammaisneuvoston edustajalle läsnäolo- tai puheoikeuden lautakunnan kokouksessa, läsnäolo-oikeus tulee rajata siten, että läsnäolo-oikeutta ei ole silloin kun käsiteltäviin asioihin sisältyy salassa pidettäviä tietoja.

152 § Kaupunginhallituksen edustaja muissa toimielimissä

Kaupunginhallitus voi 2 momentista ilmenevin rajoituksin määrätä muihin toimielimiin edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Edustajaksi voidaan määrätä myös kaupunginhallituksen varajäsen tai kaupunginjohtaja.

Kaupunginhallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakuntaan, valtuuston tilapäiseen valiokuntaan eikä vaalilaissa säädettyihin vaalitoimielimiin.

153 § Kokouksen julkisuus

Kokouksen julkisuudesta säädetään kuntalain 101 §:ssä.

Jos toimielin päättää pitää julkisen sähköisen kokouksen, yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata kokousta internetin kautta sekä kokouksutsussa mainitussa tilassa.

154 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

155 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

156 § Kokouksen johtaminen ja puheenvuorot

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa ja toimitielimen jäsenen puheenvuoroista säädetään kuntalain 102 §:ssä.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitielin toisin päättä.

157 § Kokouskutsussa mainitsemattoman asian käsittely

Toimitielin voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimitielin voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.

158 § Esittelijät

Esittelijöinä toimivat seuraavat viranhaltijat:

Kaupunginhallituksen esittelystä säädetään hallintosäännön 3 §:ssä.

Tarkastuslautakunnan esittelystä säädetään 88 §:ssä.

Muissa toimitielimissä esittelijöinä toimivat seuraavat viranhaltijat:

- Henkilöstöjaostossa kaupunginjohtaja.
- Konsernijaostossa kaupunginjohtaja.
- Elinvoimajaostossa elinvoimajohtaja.
- Keskusvaalilautakunnassa tähän tehtävään nimetty kaupunginlakimies.
- Opetuslautakunnassa sivistyspalveluiden johtaja.
- Vapaa-ajan lautakunnassa sivistyspalveluiden johtaja.
- Teknisessä lautakunnassa tekninen johtaja.
- Rakennus- ja ympäristölautakunnassa rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja.
- Liikelaitos Salon Veden johtokunnassa toimitusjohtaja.

Esittelijän ollessa poissa tai esteellinen toimii esittelijänä hänen sijaisekseen määrätty viranhaltija.

159 § Esittely

Asiat päätetään toimitielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Vaalilaissa säädetyissä vaalitoimitielimissä asiat päätetään kuitenkin puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

Esittelijä vastaa esittelemiensä kokousasioiden asianmukaisesta valmistelusta ja on velvollinen tekemään toimitielimelle päätösehdotuksen.

Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana (pohjaehdotus). Jos esittelijä on keskustelun aikana muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan, muutettu ehdotus on pohjaehdotus.

Jos esittelijä ehdottaa asian poistamista esityslistalta, asia poistetaan, jollei toimitella toisin päätä.

Toimitella voi erityisestä syystä päätätä, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Toimitella voi tällöin päätätä, että puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana eikä vaadi kannatusta.

160 § Esteellisyys

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava kokouksesta.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys toimitellimen ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyt selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Henkilö, jonka esteellisyyden toimitella ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitettussa poikkeustilanteessa.

Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

161 § Pöydällepano ja asian palauttaminen valmisteltavaksi

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

162 § Ehdotukset ja keskustelun päätäminen

Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päätätä keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

163 § Ilman äänestystä syntyvän päätöksen toteaminen

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen toimitellimen päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa toimielimen yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen toimielimen päätökseksi.

164 § Äänestykseen otettavat ehdotukset

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

165 § Äänestys ja vaali

Äänestykseen sovelletaan muilta osin, mitä 13 luvussa määrätään äänestysmenettelystä valtuustossa. Vaalin toimittamista koskevat määräykset ovat 14 luvussa.

166 § Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Toimielinten kokousten pöytäkirjanpidosta ja muiden sihteeritehtävien järjestämisestä huolehtii hallintojohtaja, jollei toimielin toisin päättä.

Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimielimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä.

Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.

Toimielimen pöytäkirjaan merkitään ainakin:

Järjestäytymistietoina

- toimielimen nimi
- merkintä käytetyistä päätöksentekotavoista (varsinainen kokous, sähköinen kokous, yksilöidään päätökset, jotka on tehty sähköisessä päätöksentekomenettelyssä)
- kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouksen keskeytykset
- kokouspaikka
- läsnä ja poissa olleet ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä
- kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Asian käsittelytietoina

- asiaotsikko
- selostus asiasta
- esittelijän päätösehdotus
- esteellisyys ja perustelut
- tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu
- äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos siten, että kunkin jäsenen kannanotto ilmenee pöytäkirjasta
- vaalit: vaalitapa ja vaalin tulos
- asiassa tehty päätös
- eriävä mielipide.

Muuna tietoina

- salassapitomerkinnot
- puheenjohtajan allekirjoitus
- pöytäkirjanpitäjän varmennus
- merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta
- merkintä nähtävänä pitämisestä yleisessä tietoverkossa, mikäli pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä.

Pöytäkirjaan liitetään päätöksiä koskevat oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset sekä muutoksenhakukiellot.

Toimielimen pöytäkirjan sisältöä koskevia määräyksiä noudatetaan soveltuvin osin viranhaltijan ja luottamushenkilön tekemissä päätöksissä.

Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita pöytäkirjan laatimisesta.

167 § Päätösten tiedoksianto kunnan jäsenelle

Kaupunginhallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään.

Muun viranomaisen pöytäkirja annetaan vastaavalla tavalla tiedoksi kunnan jäsenille, jos asianomainen viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi.

Kaupunginhallitus antaa ohjeet salassapito- ja tietosuojavelvoitteiden huomioon ottamisesta annettaessa päätöksiä tiedoksi yleisessä tietoverkossa. Lautakunta voi antaa tarkentavaa ohjeistusta omalla toimialallaan.

17. LUKU LUOTTAMUSTEHTÄVÄN HOITAMISESTA MAKSETTAVAT KORVAUKSET

168 § Kokouspalkkiot

Kaupungin toimielinten kokouksista suoritetaan jäsenille palkkiota seuraavasti:

- Valtuusto, kaupunginhallitus ja sen jaostot sekä tarkastuslautakunta, 120 euroa.
- Lautakunnat ja johtokunnat sekä näiden jaostot 90 euroa.
- Vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto sekä muut neuvostot ja toimielinten asettamat työryhmät ja toimikunnat, 75 euroa.

Kokouksella tarkoitetaan edellä tässä pykälässä kuntalain tai muun lain tai asetuksen säännösten mukaisesti asetetun toimielimen sellaista kokousta, joka on laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen ja josta laaditaan pöytäkirja tai muistio.

Kokouksessa puheenjohtajana toimivalle luottamushenkilölle maksetaan jäsenen palkkio 75 prosentilla korotettuna. Puheenjohtajan palkkiota ei kuitenkaan makseta, kun kysymys on toimimisesta puheenjohtajana yksittäisen asian kohdalla.

Valtuuston puheenjohtajalle tai varapuheenjohtajalle, joka osallistuu kaupunginhallituksen kokoukseen, samoin kuin kaupunginhallituksen puheenjohtajalle, varapuheenjohtajalle ja jäsenelle, joka osallistuu kaupunginvaltuuston kokoukseen tai kaupunginhallituksen määräämänä edustajana toimielimen kokoukseen, suoritetaan kokouspalkkio samojen perusteiden mukaan kuin asianomaisen toimielimen jäsenille.

Kokouksesta, joka kestää yli kolme (3) tuntia palkkio maksetaan 50 prosentilla korotettuna jokaiselta alkavalta tunnilta, jonka luottamushenkilö yli ensimmäisen kolmen tunnin on saapuvilla. Korotus lasketaan peruspalkkiosta.

Kokouspalkkio maksetaan tilaisuudesta pidetyn pöytäkirjan tai muistion perusteella em. toimielimien iltakouluun, seminaariin tai informaatiotilaisuuteen osallistumisesta kuitenkin ilman edellä mainittua korotusta.

169 § Sähköinen päätöksentekomenettely

Kokouspalkkio maksetaan 50 prosentilla alennettuna. Kokouspalkkion maksamisen edellytyksenä on, että jäsen on osallistunut menettelyyn.

170 § Samana päivänä pidetyt kokoukset

Jos toimielin pitää saman kalenterivuorokauden aikana useamman kuin yhden kokouksen, iltakoulun, seminaarin, informaatiotilaisuuden tai jäljempänä 173 §:ssä tarkoitetun toimituksen, näitä pidetään kokouspalkkiota suoritettaessa yhtenä kokouksena, ellei kokousten välinen aika ole yli kaksi tuntia.

171 § Vuosipalkkiot

Luottamushenkilöille suoritetaan edellä 168 §:ssä määrättyjen kokouspalkkioiden lisäksi vuosipalkkiota seuraavasti:

Valtuuston puheenjohtaja 3.500 euroa.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja 7.000 euroa.

Valtuuston varapuheenjohtajat 1.500 euroa.

Kaupunginhallituksen varapuheenjohtajat 2.500 euroa.

Lautakunnan ja liikelaitoksen johtokunnan puheenjohtaja 1.500 euroa.

Elinvoimajaoston, henkilöstöjaoston ja konsernijaoston puheenjohtaja 1.500 euroa.

Mikäli em. luottamushenkilö on estynyt hoitamasta tehtäviään, hänen oikeutensa vuosipalkkioon lakkaa, kun este on yhtäjaksoisesti jatkunut kuukauden. Sen jälkeiseltä ajalta on varapuheenjohtajalla tai -jäsenellä oikeus saada suhteellinen osa vuosipalkkiosta.

Vaalitoimielinten palkkioista määrätään 177 §:ssä.

172 § Esittelijän ja pöytäkirjanpitäjän palkkio

Toimielimen esittelijänä tai pöytäkirjanpitäjänä toimineelle, jolle ei makseta vuosipalkkiota tai muuta erityistä korvausta pöytäkirjanpitäjän tehtävien hoitamisesta, suoritetaan asianomaisen toimielimen jäsenen kokouspalkkio 75 prosentilla korotettuna.

173 § Palkkioiden tarkistaminen

Tässä luvussa mainittuja palkkioita korotetaan kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) yleiskorotusprosentteja vastaavin määrin KVTES:n mukaisina korotusajankohtia.

174 § Viranhaltijoiden kokouspalkkiot

Mitä tässä säännössä on määrätty luottamushenkilön oikeudesta kokouspalkkioon, sovelletaan vastaavasti myös sellaisille johtavassa asemassa oleville viranhaltijoille tai työntekijöille, jotka jäävät työaikalain soveltamisen ulkopuolelle, maksettavaan kertapalkkioon.

Kertapalkkiota ei makseta kokouksista, jotka alkavat ja päättyvät virka-aikana eli kello 8.00-16.00 välillä.

175 § Toimituspalkkio

Katselmuksesta, neuvottelusta tai muusta toimituksesta, johon toimielimen jäsen osallistuu toimielimen päätöksen perusteella ja josta laaditaan pöytäkirja tai muistio, maksetaan ko. toimielimen kokouspalkkio. Edustustilaisuuksiin osallistumisesta ei makseta palkkiota.

Edellä 1 momentissa mainittuihin tilaisuuksiin sovelletaan 170 §:n määräyksiä samana kalenterivuorokautena pidetyistä kokouksista.

Pöytäkirjan tarkastamisesta maksetaan palkkiona 25 euroa, jos pöytäkirja tarkastetaan toimielimen määräämänä aikana ja muulloin kuin kokouksen yhteydessä.

176 § Kuntien yhteistoimintaelimet

Kuntayhtymien yhtymäkokouksiin ja kuntalain 51 §:ssä tarkoitettuihin kuntien yhteisiin toimielimiin valittujen luottamushenkilöiden kokouspalkkioista on voimassa, mitä edellä 168 §:ssä on määrätty kaupunginvaltuuston jäsenten palkkioista. Palkkio maksetaan edellytyksellä, ettei kuntayhtymä tai muu kunta maksa palkkiota.

177 § Vaalilautakunta, -toimikunta

Keskusvaalilautakunnan, vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan puheenjohtajalle ja jäsenelle sekä vaalilautakunnan sihteerille maksetaan kultakin toimituspäivältä seuraavan suuruiset palkkiot, joihin sisältyy palkkio vaalitoimituksen päätyttyä suoritettavasta laskentatehtävästä:

- Keskusvaalilautakunnan, vaalilautakunnan ja -toimikunnan puheenjohtaja sekä vaalilautakunnan sihteeri 270 euroa
- Keskusvaalilautakunnan, lautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsen 180 euroa.

Jos edellä mainittu luottamushenkilö osallistuu toimielimen toimintaan tai laskentatyöhön enintään 3 tunnin ajan maksetaan lautakunnan jäsenen kokouspalkkio tämän säännön 168 §:n mukaisesti.

Toimituspäiviä edeltävistä ja niitä seuranneista kokouksista maksetaan tämän säännön 168 §:n mukaisesti määräytyvä lautakunnan jäsenen kokouspalkkio.

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajalle suoritetaan kokouspalkkioiden lisäksi vaalikohtaisena kertapalkkiona 1.200 euroa.

178 § Kokouksen peruuntuminen

Jos toimielimen kokous ei ole laillinen tai päätösvaltainen eikä kokousta voida pitää, maksetaan paikalle tulleille luottamushenkilöille kokouspalkkio.

179 § Ansionmenetyksen korvaus

Luottamushenkilölle suoritetaan korvausta ansionmenetyksestä samoin kuin kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä, kultakin alkavalta tunnilta, ei kuitenkaan enemmältä kuin kahdeksalta tunnilta kalenterivuorokaudessa.

Saadakseen korvausta luottamushenkilön tulee esittää ansionmenetyksen osalta työnantajan todistus siitä sekä kustannuksista hyväksyttävä kirjallinen selvitys. Todistuksesta on käytävä ilmi, että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa.

Luottamushenkilön, joka tekee ansio- tai muuta työtä olematta työsuhteessa taikka virka- tai muussa julkisoikeudellisessa toimisuhteessa, tulee esittää kirjallisesti riittävä selvitys ansionmenetyksestään. Mikäli hakemuksessa ei ole mainittu työaikaa, työajaksi katsotaan aika klo 7.00 - 16.00.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettua todistusta tai selvitystä ei vaadita, jos korvattava määrä on enintään 20 euroa tunnilta. Luottamushenkilön tulee tällöin kuitenkin antaa kirjallinen vakuutus ansionmenetyksestä ja luottamustoimen hoitamisesta aiheutuneiden kustannusten määrästä.

Kaupunki ja työnantaja voivat myös sopia siitä, että työnantaja maksaa luottamushenkilölle palkkaa myös siltä ajalta, jolloin hän hoitaa tehtävää. Tällöin työnantaja veloittaa kaupungilta palkan ja henkilösivukulut. Tästä on vuoden alkaessa sovittava työnantajan kanssa.

Kaupungin palveluksessa olevan luottamushenkilön tulee ilmoittaa hyvissä ajoin luottamustehtävän edellyttämästä poissaolosta esihenkilölle. Esihenkilön tehtävänä on, työtilanne huomioon ottaen, antaa lupa luottamustehtävän hoitamiseen. Luottamustehtävän hoitoon käytetyltä ajalta ei suoriteta palkanpidätystä.

180 § Vaatimuksen esittäminen

Ansionmenetyksen ja kustannusten korvaamista koskeva vaatimus on esitettävä kuuden kuukauden kuluessa sille henkilölle, jolle voimassa olevien määräysten mukaan laskun hyväksyminen kuuluu.

181 § Puhelinetu ja korvaus oman tietokoneen käytöstä kokoustoiminnassa

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajalla ja kaupunginhallituksen puheenjohtajalla on oikeus puhelinetuun, joka käsittää puhelinlaitteen ja puhelujen korvaamisen kaupungin varoista.

Edun verotusarvo huomioidaan luottamushenkilöpalkkioiden maksun yhteydessä.

Jos luottamushenkilö sitoutuu käyttämään kokoustoimintaan omaa tietokonettaan eikä hänelle siitä syystä hankita kaupungin laitetta, hänelle maksetaan kulukorvausta. Kaupunginhallitus päättää kulukorvauksen suuruudesta ja yksityiskohtaisista periaatteista.

182 § Matkakustannusten korvaaminen

Luottamushenkilöiden kokousmatkoista ja muista luottamustoimen hoitamiseksi tehdyistä matkoista suoritetaan matkakustannusten korvausta, päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumiskorvausta, yömatkarahaa ja kurssirahaa soveltuvin osin kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti.

Oman auton käytöstä koituvia matkakustannuksia ei korvata silloin, kun yhteiskuljetus on järjestetty.

183 § Palkkioiden maksaminen

Tässä säännössä mainitut kokous- ja toimituspalkkiot maksetaan siten, että maksupäivät ovat huhti-, heinä-, loka- ja tammikuussa.

184 § Tarkemmat ohjeet ja erimielisyyksien ratkaiseminen

Kaupunginhallitus voi antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita tämän luvun soveltamisesta.

Kaupunginhallitus on toimivaltainen ratkaisemaan tämän luvun mukaisten palkkioiden ja korvausten määrän, mikäli niistä on syntynyt erimielisyyttä.

18. LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET

185 § Aloiteoikeus

Kaupungin asukkaalla, kaupungissa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä sekä sillä, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kaupungissa, on oikeus tehdä aloitteita kaupungin toimintaa koskevissa asioissa. Palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita palveluaan koskevassa asiassa.

Aloite tulee tehdä kirjallisesti tai sähköisellä asiakirjalla. Aloitteesta tulee käydä ilmi, mitä asia koskee sekä aloitteen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot.

186 § Aloitteen käsittely

Aloitteen käsittelee se kaupungin viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Jos toimivaltainen viranomainen on toimielin, aloitteista ja aloitteiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä on annettava toimielimelle tieto jäljempänä määrättyllä tavalla.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista kuntalaisten aloitteista ja niiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Muun toimielimen kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimielimelle niiden päättämällä tavalla. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista ovat loppuun käsiteltyjä.

187 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot

Aloitteen tekijälle on ilmoitettava kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta, missä viranomaisessa aloite käsitellään, arvioitu käsittelyaika sekä keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.

Sen jälkeen, kun aloite on käsitelty loppuun, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.

188 § Asiakirjojen allekirjoittaminen

Kaupunginvaltuuston ja -hallituksen päätökseen perustuvan sopimuksen tai sitoumuksen sekä valtuuston tai hallituksen puolesta annettavan muun asiakirjan allekirjoittaa kaupunginjohtaja ja varmentaa se toimialajohtaja, jonka vastuualueella tai toimesta asia on valmisteltu, ellei kaupunginhallitus toisin päättä. Toimialajohtajan estyneenä ollessa asiakirjan varmentaa hallintojohtaja tai kaupunginlakimies.

Lautakunnan päätökseen perustuvan sopimuksen ja sitoumuksen tai muun lautakunnan puolesta annettavan asiakirjan allekirjoittaa esittelijä ja varmentaa asian valmistelija tai lautakunnan kokouksen pöytäkirjanpitäjä, jollei toimielin ole päättänyt toisin.

Muun toimielimen päätöksiin perustuvat asiakirjat tai muun kyseisen toimielimen puolesta annettavan asiakirjan allekirjoittaa esittelijä ja varmentaa valmistelija, jollei toimielin ole päättänyt toisin. Mikäli esittelijä on asian valmistelija, asian varmentaa kokouksen pöytäkirjanpitäjä. Mikäli esittelijä, valmistelija ja pöytäkirjanpitäjä ovat sama henkilö, hän allekirjoittaa asiakirjan yksin.

Toimielimen asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset allekirjoittaa pöytäkirjanpitäjä tai muu hallintojohtajan määräämä henkilö.

Viranhaltija allekirjoittaa päätökset, sopimukset, sitoumukset ja muut asiakirjat päättämissään asioissa.

Valmistelua koskevat asiakirjat allekirjoittaa asian valmistelija. Hankehakemukset allekirjoittaa hakemuksesta vastaava palvelualue tai palvelua johtava viranhaltija.

Maankäyttöpalvelujen johtaja ja hänen estyneenä ollessaan tonttipalveluinsinööri allekirjoittaa kiinteän omaisuuden luovutuskirjat ja tilusvaihtosopimukset sekä maankäyttösopimukset.

Muut kuin edellä tarkoitetut asiakirjat allekirjoittaa tässä hallintosäännössä mainittu viranhaltija tai hänen määräämänsä henkilö. Tavanomaiset asiakirjat allekirjoittaa kuitenkin niiden laatija.

Toimialajohtajat voivat päättää johtamiensa organisaatioyksiköiden alempien yksiköiden asiakirjojen allekirjoittamisesta.

Tarjouspyyntöasiakirjat allekirjoittaa ne valmistellut viranhaltija.

189 § Todisteellisen tiedoksiannon vastaanottaminen

Todisteellisen tiedoksiannon voi kaupungin puolesta vastaanottaa kaupunginjohtaja, kaupunginlakimies tai kaupunginjohtajan valtuuttama muu viranhaltija.

Todisteellisen tiedoksiannon voi kaupungin puolesta lautakunnan toimialalla vastaanottaa lautakunnan esittelijä tai tämän valtuuttama viranhaltija.